

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, október 28.

Rákóczi hazajött.

Megjött a mi urunk
Török vendégségből;
Hivtuk, visszasírtuk:
Hazajöve végül.
Hazajött, idejött,
Száz éves pihenőt
A virradat váltott,
Utra bucsuztatták,
Kik eddig tartották:
Sztambuli barátok.
Áldással illeti
Könnyben valamennyi:
Menj haza, pihenni,
Nyugodni, pihenni!

Törődött testének,
Elgyötrött lelkének,
Ha meghalt is, mégse
Nem volt pihenése.
Milliom jószágát,
Tenger drágaságát
Honáért áldozta;
S a régi jószágán,
Elveszett országán
Nem kap hat láb földet,
Csöndes sírnak otthon,
Hogy ott megnyugodjon,
Végre megnyugodjon!

Megjött, de halottan,
Koporsóba zárva;
De a jötte nem gyász,
Nem sirva-sírató:
Nemzetet, sergeket
Felsorakoztató
Ünnep a hazára.
Az a csont: Rákóczi,
Az a por: Rákóczi, —
A porban, a szóban,
Bibliánk, vallásunk, —
Örök fogadásunk

Van a koporsóban,
Az ércoporsóban!

Virágot, koszorút,
Aranyhímes selymet!
Messze fáklya erdő,
Kuruc-síp kesergő
Várja a mi urunk,
Kuruc fejedelmet.
Temessünk, a hogy nem
Temettek halottat; —
— De, ha meg is érted:
A te visszatérted
Be máskéat álmodtad,
Be másként álmodtad!

Mért is nem tudunk mi
Úgy fogadni téged,
Hogy fölemelt fővel
Maga-ura nemzet
Hirdetné, villogná
A te dicsőséged?
Jussunk, alkotmányunk
Mért ma is csak annyi,
Mint a mennyit Bécsben
Köncul szánnak adni?
Mért hogy ahhoz is csak
Kegyes engedelem,
Császár pátens kellett,
Hogy hazahozhassuk
Rákóczi Ferencet,
Kuruc fejedelmet?

Mért hogy mi magunk is
Vagyunk méltók hozzád; —
Magyar erényeket
Romlott évtizedek
Utódaitoktól
Rendre kiorozták.
Szájunkon: kurucok,
Szívünkben: labancok!

Csikorogva vesszük,
De békén megteesszük
A bécsi parancsot, —
Szájunkon kurucok,
Szívünkben labancok!

Más lenne a módja
Ma a kurucságnak,
Mint a te idődben;
Nem a harcmezőben, —
Vad halál-esőben;
De nincs is köszönet
Oly kuruckodásban:
Lengő pántlikásan
Hazát emlegetni,
Németet, osztrákot,
Katona-uralmat
Csak szóval megvetni;
Ha ma találtak vón'
Megszületni, élni,
Ilyen kuruc lett vón'
Vitéz Bezerédi,
Vak Bottyán, Beresényi?

... Itt a fejedelem.
Napja új világot
Derít a magyarra,
Hétköznapi panasz,
Sopánkodó sóhaj
Utját ne zavarja.
Több lesz ez az ország,
A mikor porait
Kéblébe fogadja;
Büszkébb az a föld is,
A melynek Rákóczi
Nyugoszik alatta;
Ujjongva új hajnal
Hasadását várja:
Kinyit nemsokára
Rákóczi sírján a
Szabadság virága!

Faragó Rezső.

Utóhangok a megyegyűléshez.

(Kilépés a szövetezett ellenzékből. — A főbíróválasztás kulissza-titkaiból.)

Arad, október 27

Aradvármegye legutóbbi közgyűlésének meglepésszerű eseményei és főleg a ternovai főszolgabíró-választás még mindig erősen foglalkoztatják a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjait. Nagyon elkeresedett és panaszos hangok hallatszanak az uralmon levő szövetezett ellenzéki párt eljárása miatt, sőt már következményei is mutatkoznak a dolognak: *László Zóárd* dr. országgyűlési képviselő lemondott a pártban viselt alelnöki tisztségéről és bejelentette kilépését a pártból.

Tegnap közöltük *László Gyula* dr. borosjenői megyebizottsági tag levelet, ma pedig felkértünk a következő két nyilatkozatnak közzétételére:

Nyílt levél

Nagyságos *Frédéric Miklós* urnak, mint a megyeszövetezett ellenzék elnökének!

Aradvármegye törvényhatósági bizottságában f. hó 24-én megtartott közgyűlés eredménye és ezen a gyűlésen a megyei szövetezett ellenzék magatartása engem azon dilemma elé állított, hogy vagy fel adjam életem eddigi összes küdelmét és szakítsak az igazság iránti idealizmusommal, vagy pedig, hogy azok megtartása és megőrzése végett a megyei szövetezett ellenzékből, a melynek eljárását nem helyeselhetem, kilépjek; én az utóbbit választom, a megyei szövetezett ellenzéki pártból kilépek s a megválasztott bizalomból részemről lemondok.

A függetlenségi és 48-as párt uralomra jutása nézetem szerint nem csak a párt politikai programjának megvalósítását kell hogy maga után vonja, hanem igenis kell, hogy a régi s általa mindenkor hibáztatott, bűnösnek, egyéni érdeket szolgáló s így igazságtalan önszervezetnek a megváltoztatását is, mely megváltoztatásnak az igazságon kell alapulnia és mely igazságot semmi személyes érdek és tekintetért nem szabad feláldozni, hanem még csak megsérteni sem szabad, mert ezt követeli tőlünk eszménk igazságába vetett hitünk.

Ezen elvet kellett volna követnie a megyei szövetezett ellenzéknek a 24-iki törvényhatósági gyűlésen is, hogy ezáltal igazolja, hogy nem a régi uton kíván haladni, hanem az igazságot keresi; és most, midőn a régi rendszer után először lett volna alkalma megmutatni az igazsággal való szolidaritását, ezen első alkalommal ő szűtközésbe jött az igazsággal. — ezt nézetem szerint a szövetezett ellenzéknek nem előmozdítania, hanem mindenképen megakadályoznia kellett volna, amelynek elmulasztása, miután az most már helyre nem hozható, végzetes hiba volt, amelynek félt, szomorú következményei lehetnek.

Súlyos és nehéz körülmények és viszonyok között kezdődtem a függetlenségi eszmék megvalósításáért, a közélet tisztaságáért és az ideális igazságért; ezekért küdeni fogok ezután is tényszerűen, de miután az igazságba vetett idealizmusom a szövetezett ellenzék által követelt reális valósággal össze nem fér, — a régi rendszer követője lenni nem akarok és nem tudok, a konzervenciát magamra nézve, akkor, amidőn a szövetezett ellenzékből való kilépésemet elhatároztam — levontam.

Tisztelettel híve

László Zóárd dr.

orsz. képviselő Aradvármegye törv. hat. biz. tagja

Mi az igazság?

A „Függetlenség” f. évi október hó 24-iki számában „Főszolgabíró jelöltek” cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag, miután annak éle a kisjenői járás tb. főszolgabírája ellen irányult, szükségesnek tartom az igazság érdekében a való tényállást előadni:

F. hó 23-án este, tulva azt, hogy a román értekezletet tartanak, az értekezlet határozatának megtudása végett megjelentem a Vaskávéházban, ahol is csakhamar értésemre adták, hogy a románok, méltányolva *Edecs* Etemér hosszabb szolgálati idejét és azt, hogy a két jelölt között köpéség és arra természetesség tekintetében különbség nincs, őt fogják a főszolgabíró-választásnál támogatni. Ezen értésítés vétele után csakhamar megjelent ott *lfj. Salacz Gyula* tb. főszolgabíró ur is, ki színtén aziránt érdeklődött, hogy a románok ki mellett döntöt-

tek, mert neki is nagyon jól esett volna azoknak a ámozása. Miuán ő is megtudta a határozatot, ezen kifejezést tette: „Ez Étes esélyeit nagyon előmozdította.” Ugyanakkor jelen volt ott a „Függetlenség”-hez nagyon köze álló ur ember is, ki *Salacz párdi* volt s ezen, a „Függetlenség”-hez köze álló ur ember ténykedése volt a tendenciózus ciki, anélkül, hogy annak Étes Etemérre vonatkozó része a valóságnak megfelelő lett volna.

Az igazság tehát az, hogy a románok határozata iránt érdeklődtem *Edecs* érdekében én, *Salacz* érdekében pedig érdeklődött ömaga *lfj. Salacz Gyula* ur. Igazság továbbá az, hogy az esetre, ha a döntés *lfj. Salacz Gyula* ur mellett történt volna, nem lett volna ez a kérdés nemzetiégi kérdésnek felfújva, hanem a „Függetlenség” megdicsérte volna a nemzetiességeket és nem állította volna, hogy a nemzetiességek nyitott bicskával támadnak a magyarokra!

László Zóárd dr.

Rákóczi körül.

*

(Hazahozathatta volna-e a nemzet Rákóczi hamvait?) Ismeretes, hogy a király akkor rendelte el Rákóczi hamvainak hazabozatását, a mikor *Tisza István* meg akarta szorítani a parlamenti szólásszabadságot. A nemzeti felháborodás teljesen lerontotta a királyi kázirat hatását, amely a multakat feledve, elismeréssel nyilatkozik a magyar történelem eme legfontosabb alakjáról. Békés parlamenti viszonyok közt ez a királyi kázirat végzetlen örömet keltett volna a nemzet szívében.

A mai kurucok most szelvében vitatják, hogy voltaképpen miért is kellett ahhoz királyi rendelet, hogy hazabozassuk Rákóczi hamvait? Hát nem tudta volna azt hazahozni a nemzet saját erjéből és áldozatkészségéből? Bizony sajnos, csakugyan nem: egyszer nyílt volna erre alkalom 1849-ben, de akkor az események lázas hatása alatt senki se gondolt rá. Nem lehetett volna pedig királyi beleegyezés nélkül hazabozni azért, mert a rodostói lazarista-rend nem adta volna ki. Ha tőle függött volna, talán kiadta volna, azonban sz a szerzet a fran-

Rákóczi József herceg.

Írta: *Lajos Lajos*.

A mai nagy és szent napon, midőn *Edecs* hazánk büszkesége, dicső és soha el nem muló dicsőségének, II. Rákóczi Ferenc vezérő fejedelemnek több mint 170 év óta idegen földben porladozó megsezentelt hamvai minden igaz magyar ember lelki boldogságára és örömeire a szeretett szülőföldbe végtére hazakerültek s örök nyugalomra már most abba helyzetnek el, mely alkalommal mindenki csak az ő dicső emlékének hódol és áldoz: lehetetlen megfledkezni arról, ki az általa megkezdett nagy műnek mint természet és törvény szerint végrehajtójaként volt predestinálva.

Idősb fia, József herceg volt ez.

Sajnos, a történelemben nevével nem igen találkozunk, sőt még azt is csak kevesen tudják, hogy ő egyáltalán létezett.

Őra ennek igen természetes és egyszerű, mert hisz koránál és körülményeinél fogva a nagy bujdosó dicső emlékezetű hadjáratában még részt nem vehetett, atyjának száműzetése után pedig a politikai viszonyok akként alakultak, hogy hazánk visszaállításának kivételére csupán csak szövetezzési kísérletezések tételtek, a fegyveres cselekvés terére azonban soha sem kerülhetett a sor.

Igy aztán, mivel egyfelől idegenben élt, másfelől pedig valamit tennie alkalma nem nyílt, nagynevű atyjának életében még szinte létezéséről is csak kevesen tudtak.

Csak a nagy bujdosóknak az 1736. esztendőben bekövetkezett elhalálása után három

évvél később találkoznak hivatalosan nevével, mint egy igen komoly és politikai tényező nevével.

Mint láttuk, atyja az akkori sajátos európai politikai konstalláció következtében legnemesebb törekvései és lángoló hazaszerete dacára is csupán téltlenségre, legfeljebb gyér reményre utalva, kénytelen volt sorsa és hazája sorsának csendes rezignációval pusztán néma szemlélője lenni.

Halála után három évvel későbbben azonban, úgy látszik, hogy az európai politikai viszonyok megváltozván, a már ekkor szenvedéseitől megváltott nagy fejedelem terveinek kivételét a reménység sugarai kezdték körülövezni.

A terv megvalósításának céljából azonban egy névre és vezető férfira lévén szükség, úgy történt azután, hogy a nagy bujdosó fia, József herceg az ügyek élére állt és az Ottomán birodalom akkori fejével, *Mahmud* szultánnal szövetezésre lép s hazánk szabadságát visszavívni, illetve Magyarországot német-római császárok uralma alól felszabadítani akarja.

Ekkor találkozunk legelőször nevével, mint vezető férfi nevével.

Tervének kivételé céljából az 1738-ik év első hónapjaiban manifesztumokat bocsájt ki s azokat hazánkba küldi és terjeszteti.

Sajnos, ezen manifesztumok teljes tartalmát nem ismerjük s azoknak egyes részeit is csak VI. Károly császárnak azon „kegyes parancsolattya” révén tudhatjuk meg, melyet az akkor, a Luxemburgi erősségből bocsájtott ki az ő hűséges magyarjaihoz s mely parancso-

lattyának egy példánya körözés végett városunkhoz is megküldetett s itt nálunk jegyzőkönyvileg megörökítve lett.

Hogy a József herceg által kibocsájtott manifesztum a császárra és környezetére mily benyomást gyakorolhatott, az eléggé kitűnik ezen bár „kegyes”-nek nevezett, de a legstótebb korszakba illő parancsolatból, melyben is VI. Károly a herceget „szemtelen, esztelen és döglatesnek” mondva, fejére császári szava mellett 10.000, illetve 6000 forintokat tűz ki, mint vér-, vagy bérdíjat — teljes büntetlenséget biztosítva.

Különbben szólalva sutt meg magát ezen érdekes parancsolatot, melynek egyik ellenjegyzője véletlenül ép egy gróf *Batthyány Lajos* volt, (cinek hasonló nevű leszármazója, talán hogy őse bűnét kiengesztelje, mintegy 90 évvel később szabadság- és hazaszeretete miatt dicső vértanu-halált szenvedett.)

Szól pedig az érdekes rendelet eképen: „Károly VI-ik Istennek kegyelmességéből római választott császár, mindenkor Felséges és Nemes, Spanyol, Magyar, Cseh Oszákok eel. Királya.

Tiszteletes Becsületos Tekintetes és Nagyságos és Kelelmetos Nemcsak nekünk kedvelt híveink. Minekutána Rákóczi Josef nehai pártúttó Ferencz Attyának nagyobbik fia vétkeknek példájával meg nem emlékeztvén maga becsületéről és hűségéről müllyel hozzánk mint természet szerint való Úrához mint eredettű és született jobbágy tartozott s kötelezetetet vala, az Török részekre és Ottománi portáknak birodalmában vévén magát attul oltalmat kérvén,

cia kormány fehatósága alatt áll s úgy tesz, ahogy a francia külügyminiszter rendelkezik. Mint hogy pedig nálunk a külügyminiszter egyuttal a császári ház minisztere is, világos, hogy csakis akkor fordulhat diplomáciai úton valamely kéréssel a francia külügyminiszterhez, ha erre az uralkodó fe hatalmazza. Ebből tehát világos, hogy az uralkodó beleegyezése nélkül nem lehetett volna hazahoznunk Rákóczi hamvait.

A lazarista-rend sokat veszít érdekességéből a Rákóczi hamvak hazaszállításával, mert ez volt a rend legnagyobb nevezetessége, amiért a világ minden tájáról sokan elzarándokoltak oda. A magyar kormány e veszteségért 50 000 frank ajándékban részesíti a rendet s díszes emléktáblákkal örökítette meg a rend templomában ama helyeket, ahol Rákóczi és édes anyja, Zrínyi Ilona hamvai nyugodtak.

(Rákóczi-ereklyék.) Most, hogy a nemzet világraszóló gyászpompával hozza haza II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hamvait, aktualissá lesz a Rákóczi-múzeum kérdése is. Kossuth Lajosnak, Deák Ferencnek összegyűjtötték már a relikviákat. Van Deák szoba, Kossuth könyvtárát is elhelyezték a nemzeti múzeumban. Nemzetünk egyik legideálisabb hőseinek eddig se szobra nincs, se ereklyéit nem gyűjtötték össze. A kassai Rákóczi-kiállításon, amelyet Mihalik dr. igazgató rendezett nagy szakértelemmel, láttunk először nagyobb mennyiségű Rákóczi-ereklyét egy csomóban. Ezen nem is lehet azonban csodálkozni. Hiszen annak idején hontalanná nyilvánították Rákóczit. Nevét sutogva is aug mertek klejteni megukról, nemzeti önértékelésről megfeledkezett gyászmagyarok. Elégették a tárogatókat, a fringliákat elásták, befalazták. Libertásokat is csak a múlt század harmincas éveiben mertek óraláncokra akasztani jobb hazafiak.

Pedig kastélyokban, nemesi udvarházakban, még póroknál is akadt temérdek ereklye. A bernáthfalvi Bernáth-család kegyelettel őrizte Zrínyi Ilona egy fűző-derekát. Andrássy Dániel gróf krasz ahorkai várában szobák sora van telve Rákóczi emlékeztető relikviákkal. A nemes áldozatkészségéről ösmert gróf több darabot át is engedett már a kassai múzeumnak.

A Rákóczi ereklyék összegyűjtésére felszólító első lelkes cikket, *Jók* lapjának, a *How* naz hasábjain, a hatvanas évek elején Vay Gyula írta. Schönborn grófnak volt a vadászvendége, amikor Putpolcon egy rusznák paraszt házában olyan tölgyfaasztalnál ebédezt, amely mellett Rákóczi is ült vízeivel. Lelkes, szép cikke az akkori időkben elhangzó szó maradt. *Vox clamantis in deserto*. De most, mikor újra meguarsaa a tárogató, lobognak a Pro Libertate zászlók, valóban itt volna az ideje, a relikviák összegyűjtésére gondolni.

A Rákóczi szabadságharcban oly nagy szerepet játszott Vayak, a nagy marsal ivadéka, mehetnének elő jó példával. Vaján sok a kuruc zászló, fegyver. A várat Vay Ádám gróf lakja. Felső-Vadászon, ahonnan a Rákócziak előnevüket írják, Vay Tihamér gróf ma is kegyelettel őrizi a kandallós Rákóczi-szobát. Ő neki különösen sok levele, írása van a kuruc korból: Rákóczi, Vay Ádám levelei, okmányok, donatios levelek, amelyeket láttunk a kassai kiállításon. Vay Sándornak attila gombjait Rákóczi Ferenc egy olyan attilájáról való, amelyet Rákóczi a *nepkirály* nak egyik párisi bálján viselt. Továbbá van egy Zrínyi Ionáttól származó és egy ezüst Mária-szívés gyűrűje a Czelder Orbán híres szepesi kurucattól. Temérdek ereklyéje van a gróf *Erdődi* családok.

A Ráday aknak, Beniczkyeknek is van bizonyára. Itt volna az ideje, hogy egybegyűjtsék a nemzet s most az országos nagy-ünnep után, egy Rákóczi-múzeum létesítésével is leröjje a nagy fejedelem iránt tartozó hájját.

Sztrájk és ünnep.

(Ünnepi utcák. — Villamos sztrájk. — Mátyás-darabok.)

Írta: Faragó Jenő.

Budapest, október 27.

Csütörtök délelőtt tíz órakor a Kerepesi-ut sarkán megállt egy sárga városi villamoskocsi. A kalauz barátságosan, de határozottan szólt az utasokra:

- Tovább nem megyünk kérem ássan!
- Miért?
- Nem megyünk.

hoz és akar melly hivatalu Magistratusunkhoz Erösségünkhez városainkhoz városunkban és kastélyainkban viszik s állítják, azoknak 10 000 forint, aki pedig bolgar, vagy annak fejét el hozzák, vagy hogy ők ötéket meg, meg bizonyítják 6000 forint a mi kamaránk által azonnal fizetessék; Igérvén az megmondottaknak teljes büntetésül való szabadságot, azoknak kik előbb Rákóczihoz ragaszkodtanak és annak vétkében veszélkedtek, de annak utánna megbánnák tetteket ötöt vagy elevenen el hozzák vagy meg ölik vagy mások által meg ölik és mi vel az fellyebb citált 1715 dik esztendőből 49 ik Articulus s erint is az Partosokkal való correspondencia társaság és szövetség, minden hazabélieknek élet s jószágja elvesztése alatt tellyességgel megtiltatott.

Azért azon elé hozott Törvének hasonlatossága szerint rendeljük, hogy minnyájan kik említett Rákócziak vagy ötöt követőknek vagy töle kibocsátott embereinek ami Magyar Országunkban vagy Erdélyi Fjedelmességben avagy más örökös Birodalmunkban akartva lakó vagy lapp ngó helyt adnak és az Török Portával közölt Rákóczi manifestumot vagyis nyilván való írásait s más hozzá hajlás s melléje való állás végett hitegetett leveleit maguknál tartják avagy más házbéliekkel közlik és a vére alattomban való gyűléseket tartanak s Rákóczi-val s ötöt követőkkel Levelek s írások által szövetkeznek vagy éppen melléje állanak s fel táradnak s fegyvert fognak s mindezekről edgyütt vagy némely részekben való tanácskozásoknal s cselekedetükről valamit tudnak s azt az közelebb való Generális commandansnak

Eanyit mondott s már le is ugrott a kocsi-ról, amelyet néhány perc mulva nagy tömeg vett körül és szájról-szájra szállt:

— Kiűtött a villamos sztrájk!

Azután egymácután dűbörögtek a kocsi a közuton, de mind megállott a Kerepesi utorkolatánál. A kalauzok elszéledtek. Egy óra után már csendes volt az utca. A pesti utca olyan mint egy néma ember, villamosok dűbörögése és a csengők tompa zörgése nélkül. A hideg októberi délelőtt ünnepi csendje szállta meg a várost. A közuti villamosok és a föld alatti villamostársaság alkalmazottai is sztrájkba léptek.

— Uram, jó Istenem! — rimánkodott egy adófizető kis polgár — mi is lesz velünk? A kenyér, a só, a cukor, a ruha, a fehérnemű, a bus ára emelkedett. Kiköltöztem Kelerföldre, mert a házbéruzsorások lenyuzták már a bőrdemet. Mit tesz Isten. Kiűtött a villamosstrájk és most kocsin kell járnom hivatalba, kocsin kell a kistfiamat iskolába, az idősebb fiamat gimnáziumba, a leányomat polgári iskolába küldeni. Ezt már lehetetlenség kibírni. Megyek... Megyek...

— Hová? — kérdeztem gyanutlanul.

— Csődbe! — felelte atyai jó barátom.

Ilyen a hangulat most Budapesten...

Tehát a villamosstrájk!... Ki akartam menni a sztrájkutányára, amely a „Zöld Vadász” című nyári nagy kerthelyiségben van. Megállottam egy sarkon és vártam a konfliktust. És ötök egymácután... Kiállottam féljűk, intettem, rimánkodtam, míg végre egyik megszánt és megállította lovát.

— A Zöld Vadászhoz aka.oz menni!

— Osz! mennyit kapok?

Megmondtam.

A lovak közé vágott, elhajtatott; vissza sem nézett.

Igy jártam a másodikkal, harmadikkal, negyedikkal, tizedikkal, huszadikkal.

Ők a helyzet urai. Ővők a hatalom, mert tőlük függ a forgalom lebonyolítása. Büszkék is, hiszen a *Rab Mátyás* című dajátékban, amelyet ma mutatott be a Népszínház, maga Mátyás király feuer lovon vágat be a sztrájk; — egy

mellyet el is nyert s az királyi s koronának méltósága ellen magát nyilván fel emelven es ellen tevén azon Portával iszonyu végezésre bocsátkozott és hboru-ágra célozó manifestumot avagy nyilvánvaló Levelet (melyekben magát Erdélyi Fejedelmének és Magyar Országi hercegnek szemtelen dicsekedéssel nevezi és meg 1708 dik esztendőből Szt. György havának 30-dik napján költ Crimínális sententia és 1715-ük esztendőből 49 ik Articulus által elűtött Attyal titulusokkal el) nyilván hitegetett és az haragos hatalmakkal közlőte sőt kazának elpusztulására keresztény névnek elensége hadakat gyűjtven és esztelen dűbörögéstül viseltetven ellenünk fegyvert fogott és azon vakmerő merészsége által kimondhatatlan párt ütésnek és örökös Ura ellen való támadásnak vétkében elkövetven magát, ez királyi méltóság megsértése iránt rendelt büntetésekben ejtette s maga írás s cselekedeti miatt azokat meg valló és meg győzetett magának utolsó büntetésre való érdemet okozott, megérdemlette, hogy számkivetettnek és halálra méltónak, s akárki által szabadosan meg öltetendők declaráltassék és az Eötet megöőnek érdemlett rendeltessék.

Azért a mi hivatalunk s Császári és királyi Authoritásunkkal azon Rákóczi Josephet Pártütőnek és Ura elleni támadónak s Felsőgünk megsértője büntetését érdemlőnek s akár mely ember cselekedgye és melléte nyilatkozattunk és az fejére birt s ajándékot rendelünk s a mi császári és királyi szavunk alatt igérjük hogy aki most említett Rákóczit elvenen az ur Táborunkban hadi vezérekhez Prefecusok-

mindjárt ki nem jelentik csak azért is hasonló királyi Fe ség megsértésének, Haza Árulonak és az közcsendesség zavarójának vétkében részeltetnek s azokhoz képest rendelt büntetésekben keveredésér a mi méltó bosszúállásunkat fogják tapasztalni.

Kihez képest nektek ezek által kegyesen meg hadgyuk, parancsoilyuk, hogy fellyebb lelt kegyes resolutiunkat és tellyes akaratunkat ezantl vármegyetekben grezniumjukban minden üdő halaszás nélkül publikálni és közönségessé tenni tartozzatok, el se mu asszatok.

Azon felül pedig kegyesen bizunk megmondott Magyar Ország és ahöz tartozó részeik Levő Statuok s rendek igazságához és állhatatosságához, hogy bal és hitetekkel sem ijessetésekkel magatokat meg győzetni nem engedik sőt inkább említett magános s Pár-ütő ember dűgleletes kevelységet, merészséget és esztelen-séget ugy azokét is kik ötöt védelmezik, megvetik s a mi erős és számos hadainktul gyamolittstván Isten segítségéből az ellenséges igyekezeteket kedves hazájok végeitől eitlítani s vissza verni tellyes erejekkel igyekeznek s állhatatos hozzánk mint királyokhoz Urokhöz viseltető hiveségben meg fognak maradni.

Továbbá a mi császári s királyi malasztunkat hozzátok hajlottak maradunk.

Adott a mi Luxemburgi erősségünkben Pünkösöd Havának 6 ik napján 1788. esztendőben.

Károlyi gróf Battyáni Lejos; Mátyás Antal

Eddig az érdekes és az akkori kor szellemét híven visszaitűkröző rendelet, melynek

fehér konfliktuson . . . Hát hogyan lennének blszkék.

Mityás csudafinom szentimentális romantikája két fővárosi színház színpadán öltött testet. A Királysínházban a *Szép Ilonka* című gyönyörű szép és csillogó muzsikájú daljáték csinál zsufolt házakat; a Népszínházban tegnap került bemutatásra *Rab Mityás*. Ettől a darabtól függ a Vidor rezsim sorsa. Vidor Pál, a Népszínház igazgatója minden pénzét és reményességét ebbe a darabba vetette, amely a főpróbán és a premiéren nem nagy hatást gyakorolt a nézőkre. Az unalom pókhálója borul a csökevényre, melyet a legrosszabb szójátékok tarkítanak. Lesz e mégis tartós sikere? Ki tudja? A budapesti közönség kiszámíthatatlan!

A primadonna kártyabarlangja.

Egy szöktetés története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Az athéni társaságokat szeazációs szöktetési affér foglalkoztatja. Görögország legszebb és legnevesebb művésznője: *Muratné Kyveli* Adriann, egy gazdag, fiatal göröggei megszökött s egy német hajón Nyugat-Európába vitorláztak. Muratné Kyveli, amióta Athénben szerepel, valóságos ártatra ejtette a közönséget, különösen Ibsen Nórájával arstott állandóan nagy sikert. Most azután a „színpadi” Nóra az életben is megvalósította Ibsen híres női alakjának szerepét. A művésznő otthagya a férjét és két gyermekét. Athénben szinte máról holnapra tűnt fel.

Ugy vagy hat évvel ezelőtt történt, hogy *Christomanos* dr. görög író, boldozult emlékü királynénk volt felolvasója Athénbe érkezett, hogy a görög Dionysos-sz apadot reformálja. Az új színházat *Nea Szini*-nek nevezte el. Körülötte csoportosult csakhamar Görögország fiatal író- és művész gárdája. *Christomanos* dr. német, francia, olasz és angol darabokat is adott elő az új színházban. A megnyitás után néhány héttel egy fiatal leány lépett fel *Kyveli* Adriann néven az új színpadon. Az új művésznőről senki sem tudott semmit. Azt suttog-

azonban ép úgy, mint József herceg manifesztumának fogantója nem lehetett, mert majd hamar azután pár hó multával, az 1793. évi november 10-én a herceg Czernawodán pestisben elhalt.

Hazánknak ezen felszabadítási tervében találják tehát a herceg egyedüli szereplését és ténykedését, mely azonban közönséget halála miatt hajóörést szenvedett.

Pedig ki tudná azt megmondani, hogy vajon Mohamed szután segélyével nem-e lett volna az ige megvalósítható?

Ha tehát a nagy bujdosó fia történelmünkben mint kimagasló alak vette volna nem is szerepelt és kigémet vált, már csupán azért, mert a jó szándékban nem s ükődött — mindenkör méltó arra, hogy akárcor, midőn pornüveivel az anyafődben hazahozatnak, emlékének néhány elismerő sorokat szenteljünk. Anyival is inkább, mivel ugy dicső atya, mint iranta is végtelen kgye len volt a sora, mert midőn őket a hazájuk javára célzó legnemesebb törekvéseik vezették, előbbinek a száműzetés keserű kenyere lett a bére, utóbbit pedig ifjúkorán ragadta el a kérészetlen halál.

Nem de most, 770 év után, midőn az engesztelés jól eső boldog órája út, minden testi és lelki szenvedésük r bőséges és fenyves karpótlást nyernek s míg ők ott fenn a magasban lelki szemeikből örömkönyveket hullatva pillantanak alá a drága hamvakat hozó koporsókra, addig mi itt benn, ig z szívből fakadó hálaérzettel eitelten tekintünk fel királyunkra, ki a jelent a multtal kiengesztelni épp oly nemes, mint bölcs tudott lenni.

ták színházi körökben, hogy egy görög fővárosi leánya. A fiatal leány iránt csakhamar szerelemre gyuladt *Murat* színész.

Eközben történt, hogy Athénben két színházi párt alakult. Az egyik *Kyveli* nevére esküdt, a másik *Mária Kotpoli* nek, a királyi színház volt heróinájának a pártjár állott. A két párt később politikai küzdelmekben is résztvett. Végre is az udvari színház pártja került ki győztesen a harcból. *Christomanos* színháza rossz üzleteket csinált, úgy, hogy a színházat kénytelen volt az eközben frigrre lépett *Murat*-házaspárnak átengedni. A színház most ismét fellendült, de már nem művészi színvonalon igyekezett sikereket elérni. Pixács s triviális szindarabok kerültek előadásra, úgy, hogy a sajtó egyszerre a színház ellen fordult s a rendőrség közbelépését sürgette.

A *Murat*-házaspára zaiatt megszedte magát s madame *Kyveli* szalonjáról egész Görögországban beszéltek. Később kártyabarlangot rendeztek be *Murat*-ék parkukban, de a fiatalasszony, aki maga is szenvedélyes játékos volt, sok pénzt vesztett. Akkor merült fel a láthatáron *Theodorides*, egy dúsgazdag görög, aki kiségitette az asszonyt pénzzavarából. Egész Athén tudta ezt az esetet s csakhamar arról is kezdtek suttogni, hogy a dúsgazdag görögnek viszonya van az asszonnyal.

Egy napon azután az asszony meg is váltotta az urának, hogy viszonya van *Theodorides*-vel, akivel most megszökött. Magával vitte ékszereit is s valószínűleg Párisban foglak megtelepedni.

A korcsolyázó-egyletből.

(Tisztújító közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Az *Aradi korcsolyázó egyesület* ma délután a városháza kistermében tartotta az évi rendes közgyűlést. A gyűlést az elnök akadályoztatása folytán *Tedeschi* Viktor igazgató vezette, aki a jegyzői teendőik ellátásával *Sealay* Károly dr. egyesületi titkárt bizta meg.

A választmány évi jelentése megemlékezett arról, hogy az egyesületnek 15.806 korona készpénz vagyona van. A jelentéssel kapcsolatosan *Páris* Lajos dr. egyesületi ügyésznek, aki a korcsolyázó egyesületnek a kincstár ellen folytatott perét tíz éven keresztül vezette s azt sikerre juttatta, köszönetet szavaztak.

A közgyűlés elismerését fejezte ki *Kabdebó* Lajos iránt, aki hosszú időn át pénztárosa volt az egyesületnek s e tisztségéről leköszönt. A választmány jelentése kapcsán a közgyűlés részvétét fejezte ki *Takácsy* Sándor dr. volt egyesületi tag elhunytá fölött.

A jelentéhez *Nagy* Orbán dr. emelt szót. Örömmel hallotta, hogy az egyesületnek tekintélyes vagyona van, de ezt arra kell fordítani, hogy az egyesület sportszerű irányban fejlesszék. A korcsolya-csarnok ma már céljának nem felel meg s ellene igen sok panasz van.

A közgyűlés *Tedeschi* Viktor felszólalása után a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette. Ezután a tisztújítás következett, amelyet mint korelnök, *Szathmáry* János vezetett. A tisztújítás eredménye a következő volt:

Elnök: *Parecz* György. *Igazgatók*: *Boros* Vida és *Tedeschi* Viktor. *Titkár*: *Szalay* Károly dr. *Ügyész*: *Páris* Lajos dr. *Pénztáros*: *Szilágyi* György (új). *Választmány*: *Aknay* Andor, *Boros* Iván, *Dálnoki* Nagy Lajos, *Dániel* Endre, *Kabdebó* János dr., *Köpf* János dr., *Nachtnebel* Ödön mérnök, *Óry* Aladár, *Parecz* Béla dr., *Steinitzer* Pál dr., *Szathmáry* János (új), *Vannay* Gyula. *Számvevőbizottság*: elnök *Probat* Mihály, *Hegyi* Albert, *Singer* Gyula.

A tisztújítás után a gyűlés, amely igen látogatott volt, az elnök lelkes élettelisével ért véget.

Egy vidám remete.

A pétervári Hosztalek.

Szentpétervár, október.

Ez a bátran elnevezhetném *Pétervár Hosztalek*-jének azt a szellemes széhhámot, akinek ötletes furfangján nevet most a fehér cőr fővárosa. Perm kormányzóságban van egy régi kolostor. Férfiak laknak benne. Huszezernél több hívő zarándokol el évenként, hogy lelki gyönyű üséget, vigaszt nyerjen és hogy egy pár rubellel enyhítsen szíven, a kolostor lakóin és a — zsebén. A kolostornak ezt a jó hírét alaposan kihasználta egy furfangos széhhámos, aki a bucsujáró hívők közs vegyülve, becsémpészte magát a kolostorba, ahol nagy sikerrel adta a szerzetes szerepét, aminek következtében a kolostorban szíves fogadásra talált.

„*Feodot*” remete, mert így nevezte magát ő kelme, eredetileg nem remetének készült. Kocsis volt. De a kolostorban nagyszerűen érezte magát, jól adta a hívő remetét és az egész napot buzgó imádkozással töltötte. Ámde csak a nappal! Éjjel már nem az ovasó megszolgatásával töltötte idejét. Éjjel már kedves kis nők segítettek neki a lelki vigasztalást megszerezni. A kolostor első emeletén külön lakása volt. Pompás, uri lakása, elegánsan, feltűnően finom izléssel berendezve. S mindezeknek előteremtése nem okozott gondot *Feodot* remetének. A pénzről gondoskodtak azok a jámbor, buzgó hívők, akik igazán hitték *Feodot* atya remeteségében.

Az egyik szomszédos községből megjelent egy nap egy tartalékos katona a rendőrségen és bejelentette a feleségének az eltűnését. Elmondotta, hogy felesége elment *Feodot* remete látogatására és onnan még nem tért vissza. Ugyanebben az időben jelentkezett egy gépész is, aki 16 éves leányának eltűnését panaszolta el. A rendőrség a feljelentések következtében el is látogatott a kolostorba. Alig értek azonban az épület közelébe, három gyanús fiatal embert pillantottak meg. Üdözöbe vették őket s mikor megcsípték a legényeket, kiderült, hogy a három fiatalember — három katonaruhába bujtatott kis lány. A katona felesége, a gépész leánya azonban nem volt köztük. Mert azalatt az idő alatt, amíg a rendőrök a kis hölgyeket üldözték, *Feodot* remete a pénzt és egyik hölgyét magához véve — megszökött. De nem messzire jutott. Távirati intézkedésre megcsípték őket, épp akkor, amikor a néhány nappal előbb vásárolt házába akart belépni. Házkutatást tartottak nála. Mindentami jó és értékes, magával vitt a kolostorból. A házkutatás nyomán természetesen letartóztatták *Feodot* barátunkat és most a fogságban végre igazán remelévő lett.

Kedves dolgok derültek ki a vallomások során. Egyik leány elmondotta, hogy *Feodot* remete ugy élt a kolostorban, mint a szultán háremében. Amelyik leány legjobban tetszett neki, annak „megengedte,” hogy a belső szobába mehessen . . . Egy másik leány azt vallotta, hogy a kolostorban valódi aszkétaéletet élték, csupán *Feodot* volt egy kissé vidámabb. Képzhető, milyen aszkéták voltak a többiek, ha *Feodot* csak egy kissé volt vidámabb . . .

Mindzét azért írom meg, hogy hadd neveszenek otthon is azon, amin most egész Oroszország kacag.

Még egy megjegyzést! Amennyire kedves a história, olyan eszomorító ez miránk, magyarokra, akik kissé sovinszták vagyunk: Hosztalek nem áll egyedül!

A Muzsák csecsemői.

Ahol a sok zseni terem — a helyet én nem ismerem. De hogy van lángész egy sereg — azt tudja jól minden gyerek. — A sok zseni itt Aradon — a földből nő ki szabadon. — Az egyik pingál tarka képet — a másik mintáz fehérnépet — a harmadik úgy zongorázik — hogy mindenik szem könyben ázik. Az egyik eselődik vadul — a másik szerepet tanul — és

mindnek hosszú a haja: ez már a lángészek baja. — És a zseni nagy áradatja — a városházát tűzbe kapja — és bizonyítja egyre-másra — hogy milyen nagy a kvalitása. — És azt kíván a mind e nép — hogy díjazták az ösztönét — A bizottság többször elajul — elragadtatva ennyi bájtul — és mert a választás nehéz — a lángészek közt szertenéz — és amit

gyárt a sok zseni — a munkákat műélvezi. — És mint a fönti kép mutatja. — talentumok apraja nagyja — mint működik kitűnő hévvel — a lábával, de sőt kezével. Így teremnek meg ime kérem — a zsenik a művészi téren — mert annak, ki az eget vijja — a legfőbb az ösztönnek díja.

9 9 9.

(Kuruzsló asszony a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Jól jövedelmező foglakozásra adta magát egy Szabó Pálné szül. Kármán Mária nevű aradi asszony. Kuruzslással kereste meg kenyerét és ilyenképen nemcsak száraz kenyérré jutott neki. A babonás hitet sajnos nem lehet az emberekből kiűlni. A kuruzsló asszony áldozatai a jobbmódu földművesek közül kerültek ki. Az egyszerű emberek, ha betegségükben az orvos és a patika nem adja meg nekik a gyógyulást, a kuruzslókhoz fordulnak és ezektől várják egészségük visszavárzását. Nem kimélnek semmiféle pénzáldozatot, a család pedig a markukba nevetnek és ezenfelül még meg is tréfálják áldozataikat.

Thurzó Gábor aradi lakost is összehozta a rossz sorsú Szabó Pálnéval. Thurzó, aki gyógyíthatatlan bajban szenved, nem hitte a ravasz asszonynak, hogy az pár napon belül ki tudja gyógyítani bajából. Szabóné mindenekelőtt előleget vett fel Thurzótól, azután pedig azt tanácsolta neki, hogy menjen egy közeli kőszögbe, üljön le ott a folyóba és vegye az általa kotyvasztott szert. A hiszékeny ember híven teljesítette a kuruzslónő rendelkezését, de a kúra nem hozta meg a várva-várt javulást. Thurzó erre felkereste Szabónét és szemrehányásokat tett neki, hogy becsapta. A ravasz asszony komoly képet vágott és erőlyesen tiltakozott a vád ellen.

— Nem csaptam be — mondta. — Ugy látszik a szer nem használt. Valami erősebb kurára van szüksége. Ha híven megfogadja tanácsomat, hát két hét alatt olyan egészséges lesz, mint a makk.

Ezután a javasasszony nagy hókusz-pókusz közben a következő bohózatba illő tanácsot adta Thurzónak:

— Este 9 órakor menjen ki a temetőbe, tétjen le kilenc sirdombról kilenc fűszálat, kilencszer járja körül a temetőt, azután menjen haza és másnap este kilenc órakor főzze meg a fűszálat, vegyen be kilenc cseppet, járjon kilencszer körül a szobában, vessen magára kilencszer keresztet, csókolja meg kilencszer a feleségét és ne mozduljon ki kilenc napig hazulról. Ha ezt megteszi, akkor meg fog gyógyulni,

de kilenc szellemnek adjon egyenként kilenc korona 99 fillér. A szellemekkel majd én fogom elintézni az ügyet. A pénzt adja át nekem.

Thurzó Gábor egy pillanatig sem kételkedett az asszony szavaiban és pontosan teljesítette azokat a feltételeket, amelyekről felgyógyulását várta. A gyógyulás nem jelentkezett, de annál többször jelentkezett az asszony és különböző szellemek nevében pénzt kért. Ily módon több mint ezer koronát zsarolt Szabóné Thurzótól, aki végre megsokallta a dolgot és feljelentette az asszonyt az aradi járásbírósnál. Ma tárgyalta az ügyet Váry Albert bíró és a bizonyítási eljárás befejeztével nyolc napi fogságra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte Szabónét, aki felebbezett az ítélet ellen.

Egy aradi hivatalnok öngyilkossága

(Gyógyíthatatlan betegség miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Egy önmagával meghasonlott, feldúlt idegzetű ember veteit ma Aradon véget életének. A boldogtalan öngyilkos a városnak egyik szorgalmas kishivatalnok volt. Több levelet hagyott hátra, amelyben magyarázatot adott öngyilkosságának okáról. A tragikus eset részletei a következők:

Torkos István városi hivatalnokot ma reggel tíz órakor cselédje, özv. Gróf Jánosné, özszerencsőt koponyával, vértócsák között találta meg ágyában. A cselédnek gyanus volt, hogy Torkos, aki rendszerint hét órakor szokott felkelni, ma reggel még nyolc óra után is ágyban maradt. Többször be is szolt a függönyök által elsötétített szobába és abban a hiszemben, hogy Torkos alszik, hangosan figyelmeztette, hogy későre jár már az idő, majd pedig azt is megkérdezte, hogy mit vásároljon a piacon. Torkos azonban nem adott feleletet, mire a cseléd felhuzta a rolettákat és rémülten vette észre, hogy Torkos agyonlőtte magát.

Az ágy mellett a földön hevert a revolver, amellyel az öngyilkos végzetes tettét elkövette. A szoba a legnagyobb rendetlenségben volt. A rémes látványra a cseléd eszeveszetten futott ki a szobából és fellármázta a házat. Csakhamar megtelt az öngyilkos lakása az érdeklődők-

kel, akik telefonon értesítették a rendőrséget a szomorú esetről. A telefonértesítést Moldován Odón ügyeletes rendőrtiszt vette föl. A rendőrhadnagy nyomban értesítette az öngyilkosságról Varjassy Lajos h. polgármestert és Torkos hivatali feljebbvalóját, akik megdöbbenéssel fogadták a szomorú szenzációt, mert az öngyilkos mindenkor pontos és kötelességtudó hivatalnok volt a városnak és általános rokonszenvenek örvendett térsel körében.

Az öngyilkosság színhelyén a rendőrség részéről Moldován Odón rendőrhadnagy és Hecht Adolf dr. kerületi orvos jelentek meg és megállapították, hogy Torkos István egy nagy lövességi revo verrel követte el tettét. A golyó az öngyilkos torkán át a koponyájába furódott és szétroncsolta a fejét.

Az öngyilkos íróasztalán három levelet találtak. Egy a rendőrségnek, egy háziurának Bócsay Pálnak, egy pedig Mikolay Lajosnénak volt címezve. A rendőrségnek címzett levél így hangzik:

„Tekintetes rendőrség! En a tettemet buskomorságom és gyógyíthatatlan idegbajom miatt követtem el. Kérem a Mikolay Lajosnénak címzett levelet az illetőnek kézbesíteni. Kérem testemet felboncoltatni.”

Torkos valószínűleg azért kívánta felboncolását, mert örökösen attól félt, hogy mint tetszalottat fogják eltemetni. Második levelében háziurától és ennek feleségétől vesz érzékeny búcsút Torkos és bocsánatot kért tőlük, hogy az utóbbi időben annyira zárkozott volt.

Az öngyilkos 53 éves volt. Négy évvel ezelőtt került a városhoz. Régebben községi jegyző, majd hosszabb ideig az Adria biztosító-társaság aradi ügynökségének pénztárosa volt.

Egy évvel ezelőtt halt meg a felesége és attól fogva lett buskomor a szerencsétlen ember. Néha napokig nem beszélt senkivel. Hivatali teendőit azonban mindig a legnagyobb pontossággal végezte. Minthogy közelebbi hozzátartozói nincsenek, a rendőrség átiratot intézett a városi árvaszékhöz, hogy vegye leltárba Torkos ingóságait.

Az öngyilkos temetése hétfőn délután lesz. A Kápolna utca 13 ik szám alatti lakásról ma délután a felső-temető halottasházába szállították holttestét.

Magyar földön a fejedelem.

(A hamvak átvétele Orsován. — Egy történelmi okmány. — Rákóczi diadalutja. — A temesvári ünnepség. — Nagy pánik Szegeden.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 27.

Harangok zugása, ágyuk, tarackok harci döreje, az örömlángok millió és millió sugarai jelezték ma, hogy az ország nagy ünnepe beköszöntött.

A szabadságharc legendás alakjai, a magyar történelem száműzött halhatatlan nagyságai, élükön a kuruc fejedelemmel ma délelőtt elérték a haza határát, amely-nél tilalomfát állott évszázadokig egy szégyenletes törvény, hogy még halottaiban is eltiltsa a haza nagyjait az anyaföld melegétől.

A messze idegenből megtérőket magyar levegő, magyar szó köszöntötte és az ország ama fiai, akik nem lehettek szemtanúi e történelmi pillanatnak, lelkiileg üdvözölték a távolból hazatérő vértanukat.

A főváros lakossága lázasán készül a nagy fejedelem fogadására. Mire e sorok az olvasó kezeibe jutnak, II. Rákóczi Ferencnek és bujdosó társainak hamvai ott lesznek az ország szívében. A gyászmenet, az előkészületek után ítélve, nagyszerű lesz, méltó a nagy fejedelemhez és az ő történelmi nagyságához.

Rákóczi utjáról a magyar földön, alábbi távirataink számolnak be:

Verciorován.

Orsovo, október 27. A tegnapi verőfényes őszi nap után, ma borús, ködös napra ébredt a nagy ünnepélyre összegyűlt közönség. A szitáló eső gondba ejtette a rendezőket, de később az idő derülni látszott. Seterényi József államtitkár már korán reggel talpon volt és meggyőződött a rendezés tekintetében tett intézkedéseinek végrehajtásáról s preventív intézkedéseket tett azon esetre, ha az időjárás rosszabbra fordulna. Majd az első két különvonattal, érkezett viselőikkel, főispánokkal és megyei küldöttekkel közölte az ünnepély programjának legutóbb megállapított részletét. Orsova tettől-talpig zászlódiszt öltött. Ahova csak a szem lát, a nemzeti színek virítanak. Sajnos, a zápor zuhog. Az eső elmosta a gyönyörű díszítéseket. Mindamellett a közönség nagyszámban kivonult, hogy a vendégeket fogadhassa. Az a vonat, amelyen a kormány tagjai utaztak, nyolc órakor érkezik meg.

Pontban reggel 7 óra 10 perckor elindult a Seterényi József államtitkár és Ludvig Gyula államtitkár elnökgazgató által vezetett különvonat, amelyen kívül még Kotányi Zsigmond udv. tanácsos, Stelczl üzletvezető, Winkler és Vámos főmérnökök és néhány hírlapíró foglalt helyet, Verciorovára a hamvakért. A vonat méltóságtejes lassúsággal haladt a vercloróval állomásra, ahol az ötös bizottság tagjai Thaly Kálmán vezetésével, köztük Fraknói Vilmos püspök egyházi díszben, a többiek Thallóczy Lajos külügyminiszteri osztályfőnök, Forster Gyula báró és Ponori Török Aurél díszben várták a vonatot. Ott volt Loeri superior, a konstantinápolyi lazarista rend főnöke és Asolam Péter rodostói vicekonzul, aki Kőszeghynek, az emigránsok egyikének rokonságához tartozik.

Seterényi államtitkár átvévén a hamvakat szállító kocsit, ezt hozzácsatolták a vonathoz. Az átadást a román határállomáson nagy közönség nézte. Pontban 8 óra 10 perckor méltó-

ságos csendben utnak indult a vonat. A vonat elindulása előtt több fényképfeivétel készült.

A magyar határnál.

A magyar határnál mozsárdurrogással fogadták a vonatot. Nyomban rá éles fűtty halatszott. Thaly Kálmán könyezve fordult felénk.

— II. Rákóczi Ferenc — mondotta — *itt hon van!*

Mindnyájunkon nagy meghatottság vett erőt. A vonat megállott, közönsége kiszállott s egyesülve a közeli helységek nemzeti színű lobogó alatt egbesereglett lakosságával kalaplevéve nézte a hamvakat hozó kocsit, melynek ajtai kinyitván, vilamos fényárban uszott már hét koporsó, melyek közül Rákóczi fejedelemét, Zrínyi Ilonáét és Thököly fejedelemét hermelinnel szegzett piros bársony takarta és korona fedte. A közepén Rákóczi és Zrínyi Ilona, mellettük Rákóczi József, II. Rákóczi fejedelem fiának és Thökölynek koporsója, a másik oldalon Bercsényi, Eszterházy és Sibri koporsói voltak elhelyezve.

A koporsókkal együtt számos koszorút is hoztak, melyeket a konstantinápolyi magyar egyület, a Keleti tengerhajózási társaság, a brailai magyarok stb. helyeztek a koporsóra. A közönség az esős időben is kalaplevéve, mély megilletődéssel állotta körül a hazai földre került szent hamvakat. Rövid szünet után a vonat tarackdurrogás között folytatta útját.

A vonaton a tetemekkel érkezettek nem győzték magasztalni azt a lelkes fogadtatást, amelyben a hamvakat vivő vonatot egész Törökországban, különösen Izmidben részeltették.

Még ötödfél kilométer van hátra Orsováig. Ezt az utat már lassan teszi meg a vonat, mi alatt a tarackok folyton durrognak.

Orsován.

Orsovára ezalatt megérkeztek a miniszterek is és az összes küldöttségek. A negyedik különvonat, amely a kormány tagjait hozta, reggel 8 órakor futott be a pályaudvarra. Ennek csarnokát aranszegélyű piros bársony drapériával vonták be, a Perron oszlopait pedig öröklő lomb futotta át és a bujdosók címerrel díszítették. Ezer meg ezer főnyi ünnepő közönség jelenlétében rohogott be a vonat a pályaudvarra. Az eső szakadatlanul zuhogott. A Perronon a különvonatokon érkezett képviselők és törvényhatósági kiküldöttek várták a kormány tagjait, akiket csendes éljenzéssel üdvözölték. A kormány tagjai közül föltűnt Jekelfalussy Lajos tábornoki díszruhája.

Rövid üdvözlés után a kormány tagjai a pályaudvaron várták a Vercioróváról érkező hamvakat. A miniszterek a vonat érkezéséig csendesen beszélgettek egymással. Polónyi Géza az újságírókhoz fordulva így szólt:

— A szent hamvak átvételéről jegyzőkönyvet készítettünk. Alakjában, fogalmazásában nagy jelentőséget szántunk annak a jegyzőkönyvnek. Nekem a jegyzőkönyv hitelesítésénél mint főpecsétörnek kellett volna szerepelem, kerestem is pecsétet, de kisült, hogy nincsen.

Az orvosi pályaudvar előcsarnokában állították föl a három díszsátort, amelyekben a hamvakat beszentelés céljából ravatalra helye-

zik. A középső nagy sátor a kormány és a küldöttségek sátora, címerpajzsokkal s arany szegélyű bársony-díszítésekkel. A sátor közepén piros bársonyos terítés asztal van, amelyen aláírják az okiratot. Jobbra egy kis sátor áll, Rákóczi sátora, amelyen ravatalra helyezik Rákóczi hamvait, míg a balra álló sátorba Thököly koporsóját emelik. Mindkét sátorban piros bársonyos ravatalokat készítettek. A középső sátor körül, amelyben a kormány foglal helyet, fehér köpönyegű kuruc hajduk állanak őrt.

A katonaság az ünnepen sehol sem volt látható. A Lion-hegyen azonban, ahol nagyszámu közönség nézte végig az ünnepet, a nézők között voltak honvéd- és közös hadseregbeli tisztiek.

Thaly Kálmán beszéde.

Pontban 8 óra 20 perckor rohogott be a szent hamvakat hozó vonat az orsovai állomásra, ahol a lugosi és az orsovai dalárda a Himnusz eléneklésével fogadta, amelyet a nagyszámu díszes közönség, élén az országgyűlés és a kormány tagjaival, a dalárdával együtt énekeltek.

Ezután Thaly Kálmán országgyűlési képviselő, a hamvak hazahozatalára kiküldött bizottság elnöke a következő beszéd kísérelésben számolt be a bizottság eljárásáról:

Nagyméltóságú Miniszterelnök ur! Nagyméltóságú Miniszter urak! Tisztelt képviselő társaim! A legnagyobb meghatottsággal állunk előttetek ama hazafias misszió teljesítése után, a melylyel engemet a képviselőház érdemtelennül, e yhanguság megtisztelni méltóztatott és mindnyájan, mint bizottsági tagok, akiket a nagyméltóságú miniszterelnök ur e hazafias és kegyeletes munka teljesítésére mellém rendelni kegyeskedett. Az én részemről, aki 46 éve már, hogy szerény munkálkodásomat hazám a korszakának szenteltem, amelynek legnemesebbje, a dicsőséges nemzeti fejedelem volt a lelke és alkotója, az én lelkem mély hálával telik meg s az elérzékenyedtől csak nehezen tudom magamat visszatartani, amikor végig gondolok azon a küzdelmen, amely Rákóczi hamvainak hazahozatalát megelőzte.

A magyar nemzet kegyelete, lelkesedése, buzgalma Rákóczi iránt sohasem hanyatlott és így koronás királyunk, ő felsége is belátta, hogy ez az óhaj a nemzet egészének óhaja és nagylelkűen elrendelte 1904. április 18-án királyi kizirattal II. Rákóczi Ferencnek, a dicsőséges fejedelemnek és bujdosó társai hamvainak hazaszállítását. Ezt a legfelsőbb elhatározást a dolog természetéhez képest, hosszas diplomáciai tárgyalásoknak kellett követnie, a bujdosók hamvai mindenütt szétszórva lévén.

Részletesen beszámol ezután a bizottság eljárásáról, amelylyel megbízatásának lelkiismeretesen, a legnagyobb tapintattal és buzgalommal megfelelt; köszönetet mond különösen Thallóczy Lajos osztályfőnöknek, akinek a diplomáciai ügyekben és a Keleten való jártassága nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a hamvak hazaszállítása akadálytalanul és simán történhetett meg. Hálás köszönetet kell mondania ő felségének, a török szultánnak, Abdul Hamidnak, aki a legélelkebb figyelemmel, jóindulattal és előzékenységgel kísérelte a bizottság

működését. Az ő intézkedésére a török hatóságok fejei mindenütt rokonszenvesen fogadták a bizottságot és kezére járának. Ugyezintén a legnagyobb előzékenységet tapasztalták a monarchia nagykövetségi és konzulátusi személyzete részéről. Meg kell említenie az egyházi hatóságokat is, különösen a lazaristákat, a nagy fejedelem hamvainak hű őrizőit s a görög és az örmény főpapságot, amelyek szintén buzgalommal segítettek. A bizottság a legzigorubb lelkiismeretességgel állapította meg a hamvak azonosságát és cédru-ládaikba és koporsókba helyezte a legnagyobb kegyelettel.

Lelelkiismerettel a hatjuk át — ugymond — a szent ereklyéket a hazának és — bocsánat, hogy magamról is szólok — áldom az isteni gondviselést, hogy az, amiről ifjkoromban álmodoztam s a melynek előkészítésére lérfikoromban évtizedekig dolgoztam, most öregkoromban az ő kegyelme által megvalósulhatott és e megvalósulásban a képviselőház szíves jóvoltából megamnak is rész jutott. Most már én, öreg szolgálja a Rákóczi kultusznak, befejeztem feladatomat.

Átadom a szent hamvait a magas kormányhoz és beszámolok a bizottság működéséről ezen felvett és megerősített jegyzőkönyvben, amelyben eljárásuk minden lényeges fázisa részletesen le van írva.

Méltóztassák, kegyelmes uram ezt átvenni s még egyszer legmágyabb köszönetet mondok azért, hogy minket méltóztattak megtisztelni ezzel a magas szent feladattal. (Élőnk éljen.)

Wekerle átveszi a hamvakat.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök erre a következőleg válaszolt: Thaly Kálmánnak, a képviselőház megbízottjának és hazafias működésében híven eljáróknak kezéből megilletődve veszem át nemzeti hőseinknek viszsztatott hamvait, hogy örök nyugalomuk helyére juttassuk azokat a haza földjében. Ez a föld illeti meg őket, amely föld népének szabadságáért áldozták fel önzetlenül életüket és szentelték egész életük munkáját.

Porladó hamvaikból új életre kelnek, hogy a tiszta hazafiságra és szabadságszeretetre maradandó örök példát adva intsenek bennünket. Legyen áldott emléküik és legyen áldott az a nemzet, amely fejedelmével egyetértőleg mindig meg tudja őrizni a multaknak emlékeit, dicsőségét és tanulságait. (Éljen.)

Emlékük iránt érzett mély tiszteletünknek hadd adjak kifejezést azáltal, hogy a kormány nevében első legyek, ki ravatalukra helyezi az elismerésnek és a kegyeletnek babérját.

Erről az emlékeztetés átadásáról külön okmányt, külön jegyzőkönyvet veszünk fel, amelynek felolvasására a tisztelt igazságügyminiszter urat kérem fel.

A jegyzőkönyv.

Polónyi Géza igazságügyminiszter ezután felolvassa a következő, nyolc pecséttel ellátott jegyzőkönyvet:

Jegyzőkönyv

dicső emlékü II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak átadásáról és átvételéről a haza földjén.

I. Ferenc József, dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk ő Felségének 1904. évi április hó 18-án kelt legfelsőbb kézírata alapján a magyar királyi kormány II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazahozatala végett Törökországba országos bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Thaly Kálmán dr. országgyűlési képviselő vezetése alatt: Forster Gyula báró főrendiházi tag, a műemlékek országos

bizottságának elnöke, Fraknói Vilmos dr. címzetes püspök, dr. Thallóczy Lajos, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és dr. Török Aurél budapesti tudományegyetemi rendes tanár.

Ez az öttagu bizottság II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társainak hamvait, miután azonosságukról ott, ahol azok eddig nyugodtak, szorgos vizsgálódással teljes bizonyosságot szerzett, átvette, a haza földjére kísérte és ezennel átadja dr. Wekerle Sándor magyar királyi miniszterelnöknek.

Wekerle Sándor dr. magyar királyi miniszterelnök II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak azonosságáról minden kétséget kizáró módon meggyőződve, átvette leólmzott vörösréz ládáikban:

1. II. Rákóczi Ferenc fejedelem hamvait,
2. Zrínyi Ilonának, II. Rákóczi Ferenc fejedelem anyjának hamvait,
3. Rákóczi Józsefnek, II. Rákóczi Ferenc fejedelem fiának hamvait,
4. Thököly Imre fejedelem hamvait,
5. Bertsényi Miklós grófnak és feleségének, Csáky Krisztina grófnőnek közös sírládjában nyugvó hamvait,
6. Esterházy Antal gróf hamvait,
7. Sibrik Miklós hamvait

azzal a rendeltetéssel, hogy ezek a hamvak az erről szóló törvény értelmében a hazai földben tétessenek örök nyugalomra.

A hamvak szabályszerű átadását és átvételét Polónyi Géza magyar királyi igazságügyminiszter ebben a jegyzőkönyvben tanúsítja, amelyet ő mint a magyar királyi kormány a hamvak átadásáról és átvételéről a hiteles tanúsítvány kiállításával megbízott tagja vett fel.

Ezt a jegyzőkönyvet a magyar királyi miniszterelnök, a magyar királyi igazságügyminiszter, ugyszintén az említett öttagu országos bizottság tagjai felolvasás után őt eredeti, egymással teljesen egybehangzó példányban aláírták és a magyar királyi miniszterelnök, valamint a magyar királyi igazságügyminiszter a példányok mindegyikét hivatali pecsétjével is ellátta. Ennek mind az őt eredeti példányát Wekerle Sándor dr. magyar királyi miniszterelnök vette át, aki az egyik eredeti példányt örök emlékeztetül az országos levéltárban fogja elhelyeztetni egy-egy eredeti példányát pedig megküldi a képviselőháznak és a főrendiháznak, ugyszintén a magyar királyi miniszterelnöki és a magyar királyi igazságügyminiszteri irattárnak.

Kelt Orsován, az Urnak 1906. esztendejében, Mindszent havának 27-ik napján.

A jegyzőkönyvet az országos bizottság őt tagján kívül aláírták Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Jekelfalussy Lajos, Zichy Aladár gróf, Josipovich Géza és Polónyi Géza miniszterek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke és Pejacsevich Tivadar gróf horvát bán.

A képviselőház koszorúja.

Ezután Justh Gyula tette le a képviselőház koszorúját Rákóczi koporsójára a következő szavak kíséretében:

Mély megilletődéssel koszoruzom meg szent hamvait, dicső, nagy fejedelem, II. Rákóczi Ferenc, a magyar képviselőház, a magyar nemzet nevében. Hódoló tisztelettel, hálás kegyelettel hajlik meg szent emléked előtt az egész nemzet, a mely élni és ha kell halni kész harájáért, szabadságáért.

Rakovszky István, a képviselőház alelnöke Thököly koporsójára helyezett koszorut a következő szavakkal:

— A szeretet a halálon túl is tart. Ez áll ugy az egyesekre, mint a nemzetekre nézve. A képviselőház nevében ennek jelölül teszem le ezt a koszorut Thököly hamvaira.

Fraknói püspök imája.

Ezután kezdetét vette az egyházi szertartás, amelyet Fraknói Vilmos püspök celebrált, aki időközben fényes püspöki ornatusbba öltözött. A püspök beszentelte Rákóczi és bujdosó társainak hamvait és végül megható imát mondott, amely így hangzik:

— Rákóczi hamvainak beszentelése alkalmával mindenható örök Isten, a népek és fejedelmek ura és bírja, jutalmazója és büntetője, mélyen megilletődve állunk itt kinyomozhatatlan utakon járó gondviselésed igazságos és jóságos megnyilatkozása előtt. Történetünk egyik legnemesebb alakjának, hű és buzgó szolgádnak egykor élete folyamán osztályrészüll jutott szenvedéseért és emléke elhomályosításaért most porladnak megdicsőtésével a földön is méltó elégtételt szolgálatsz. Hálával adózunk bölcsességnek azért, hogy igazságszolgáltatásodat akkorra tartottad fenn, amikor az ő emlékezte előtt tisztelettel hajol meg a koronás királyi kegyeletében összeforrott egész nemzete. Hő fohással könyörgünk Tehozzád Uram, óvd meg ezt az áldásos összhangot félreértések és ellentétek válságaitól. Ugy vezérelj a lelkeket, hogy azon eszményeknek, a melyekért dicsőült szolgálod harcolni kényszerült, a jövőben is nemes áldozatkészséggel és önzetlen erőfeszítéssel, de nem többé véres tusában, hanem lelkes munkában szolgálja nemzete. Es az ő imádságának szavaival élve, esedezünk: Addj Uram azoknak, a kiket vezéreinkké akartál tenni, rendelkezésükben bölcsességet, az ellenkező dolgokban erősséget, a szerencsés állapotokban tartózkodást (1708. tavaszán serege számára általa készített és kinyomozott imádság) neki pedig és azoknak, akik egykor gyászos sorában osztoztak, most pedig a megdicsőtés részesel, adj Uram örök nyugalomát és az örök világosság fényeskedjék nekik!

A katolikus papok visszavonultak és Scholtz Gusztáv ágostai evangélikus püspök lépett elő, aki Thököly hamvait áldotta meg.

Az ünnepséget, amely mindvégig megható és fenséges volt, semmiféle zavarta meg. Az istentisztelet alatt zugott-bugott a Himnusz.

A koszorúk.

Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as párt nevében a következő szavakkal tett le a párt koszorúját Rákóczi koporsójára:

— A függetlenségi és 48-as párt nevében Rákóczi Ferenc szellemének, mely megdicsőült az égben és dicsőül ma itt a magyar földön, teszem le ezt a koszorut. (Éljen.)

Azután Apponyi Albert gróf Thököly Imre koporsójára tett koszorut a függetlenségi párt nevében a következő szavakkal:

— Az országos függetlenségi és 48-as párt kegyelettel áldozik Thököly emlékének. Az a párt ez, amely nem fog megszűnni sohasem az ország függetlenségéért küzdeni. Ezzel a szellemmel teszem le Thököly Imre porait

magában rejtő ezen koporsóra a függetlenségi és 48-as párt koszoruját.

Azután Nákó Sándor gróf a főrendiház nevében a következő szavakkal koszorúta meg Rákóczi koporsóját:

— A magyar főrendiház nevében a nagy fejedelem koporsójára megilletődve teszünk le koszorúkat, kegyeletünk jeléül.

Ezután a törvényhatóságok, testületek és küldöttségek helyezték el koszorúikat, amelyek teljesen elborították a koporsókat.

Délután 11 órakor érkezett meg a *szarbak küldöttsége*, amely 220 tagból állott s melyet 26 képviselő vezetett.

A romániai magyarok gyönyörű koszoruját *Pollány Zoltán* tette le.

Az iskolás növendékek öszi rózsákkal hintették tele a ravatalokat.

A koszorúk elhelyezésének ünnepes aktausa után a koporsókat visszahelyezték a vasúti kocsikra és ezzel az orsovai ünnep véget ért.

A diadalut.

Az impozáns keretben lefolyt orsovai ünnepnek méltó folytatása volt az a hódolat, amelyet a bujdosók hamvainak. Budapestre érkezésükig az ország lakossága bemutatott. A hazafias kegyelet megnyilvánulásának szakadatlan láncolata volt az út, amelyen a lakosság ezrével vonult ki az állomásokra, hogy megláthassa a hamvakat hozó különvonatot. A vonat nem állhatott meg minden állomásnál, de ott is, ahol az idő rövidsége miatt a vonat nem állott meg, lassították a menetet, hogy az állomáson levő közönségnek alkalma nyíljon a vonat megszemlélésére.

Rákóczi vonata déli 12 órakor hagyta el tarackdurrogás között Orsovát. Ezzel a hamvakat vivő vonattal csak a következő utaztak: *Kosztich Ferenc* kereskedelemügyi miniszter, *Székely József* államtitkár, *Ludvigh Gyula* államtitkár, Máv. elnökhelyettes és a képviselőház négytagú küldöttsége: *Zichy Jenő* gróf vezetésével *Leszkay Gyula*, *Czobor László* és *Csernoch János*, akiket megbízott a képviselőház, hogy Orsovától Kassáig kísérik el a hamvakat.

A délvídeken és Temesváron.

Az első állomás, amelyen a vonat Orsova után megállt, *Jablanica* volt, ahol a román ajku tanuló ifjuság a Himnusz és Rákóczi nóta elnéklése után megtekintette a koporsókat. A következő állomáson, *Domaszinkornyan* írásai tömeg várta a vonatot. Nyolc percig tartó ünnepség után *Porta Orientalis*nál, *Teregován* és *Temesszlatinán* állott meg a vonat. Az utóbbi helyen a római katolikus és görög keleti román papság teljes díszben várta a vonatot, amelynek fogadására *Karászbeszen* is ezrekre menő közönség gyűlt össze az állomáson.

Az első nagyszabású ünnepség *Lugoson* volt, ahova délután fél ötkor érkezett a vonat. *Wittenberger Antal* csanádgyűlési kanonok beszente te a hamvakat, *Issekuts Aurél* alispán a vármegye nevében koszorút helyezett Rákóczi koporsójára és tárógatón Rákóczi kesergőjét játszották. A vonat mentén ki volt világítva minden ház.

Temesvárra este 6 óra 25 perckor érkezett a vonat. *Németh József* c. püspök beszétele után *Telbiss Károly* polgármester beszéd kíséretében megkoszorúta a bujdosók koporsóit, *Latics György* gör. keleti szerb püspök imát és *Ferenczy Sándor* megyei főjegyző beszédet mondott, *Seabcseska Mihály* pedig alkalmi ódáját szavalta.

Pánik a szegedi ünnepen.

Szeged-ről táviratozzák: Este fél tiztől a város pazarul ki van világítva. A

belvárosi templomból Tedeum után megindult a menet a pályaudvarra, elől ötszáz fáklyással és száztágu zenekarral. Fehérruhás leányok után bandérium, majd *Várady Árpád* dr. c. püspökkel az élén a papság következett. Ez után a városi hatóság, *Arad*, *Makó* és más városok küldöttségei mentek, amelyek a szegediekkel együtt kétezer koszorút vittek a pályaudvarra.

Szeged még nem látott olyan sokadalmat, — negyvenezer embert, — amilyen a pályaudvar előtt tolongott. Még a papság is csak nagy nehézséggel tudott a peronra jutni, ahova pontban tizenegy órakor berobogott a vonat. Az érkező vonatot a Rákóczi-nóta hangjaival fogadták az egyesített zaldárdák és cigányzenekarok. A *Várady Árpád* dr. c. püspök által végzett be-szentelés után *László György* dr. hozzáfogott beszéde elmondásához.

— Isten hozott téged vezér! fejedelemünk akkor, amikor számkivetéséből ideérkeztél az ősmagyar város küszöbéhez.

Tovább nem folytathatta beszédét a nagy zaj miatt, amelyet a pályaudvarra egyre tóduló közönség csapott. A tolongás mind veszedelmesebbé vált, úgy hogy az előlálók már a különvonat hátsóin és kocsijain át kénytelenek voltak menekülni az agyonnyomatásnak ijesztően közelgő veszedelme elől.

A pánik rettenetes volt. Az emberek hanyatt-homlok igyekeztek futni a tágas pályaudvarról, amely óriási terjedelme dacára nem tudta befogadni az ünnepésre egybegyűlt rengeteg sokaságot. Az ünnepi programot természetesen nem lehetett betartani, a miniszterek és képviselők nem szállhattak ki kocsijaikból és hosszuidőbe telt, amíg a rend annyira helyreállott, hogy a különvonat folytathatta útját Budapest felé.

Program szerint Budapestre korán reggel érkezik a vonat és délelőtt vonul a nagy gyászmenet a Bazilikába. Budapest-ről hétfőn viszik a hamvakat Kassára.

TÁVIRATOK.

Egyház és állam.

Páris, október 27. A Havas-ügynökség jelentése szerint bizgatólást nyert az a hír, hogy a kormány arra gondolt és még most is foglalkozik ezzel a tervvel, hogy a parlamentnek azt indítványozza, hogy szükség esetén azokat a papokat, akik a szövetségi törvénynek ellenszegülnek, *polgárjoguktól megfoszthassa*. A kormány csak az esetben szánja el magát e lépésre, ha ezen ellenszegülési tények súlyosabb jelleggel bírnának. Az ügynökség megjegyzi, hogy a kultúrközösségek alakítására vonatkozó rendelkezés egyszerű megtagadása nem képez elegendő okot arra, hogy a jelzett intézkedés megtéessék.

Oroszországból.

Vilna, október 27. A rendőrség az elmúlt éjjel 26, a harcoló ligához tartozó szociállisták, forradalmárt és anarchistát elfogott és azok leveleit is lefoglalta.

Tula, október 27. A tartomány nemesi közgyűlése 121 szóval 4 ellenében elhatározta, hogy *Muroncevskij*, a дума volt elnökét a választásnál való részvételtől és a nemesi közgyűlés egyéb ténykedéseiből kizárja, mert a viborgi manifesztum aláírása által becsületet követett el.

Pétervár, október 27. (P. T. Ü.) A cent-rumpárt mai ülésén a zsidók parlamenti egyenjogusításának kérdése is szóba került. A nézetek eltérők voltak. *Reutern* gróf a zsidók parlamenti jogainak azonnali elismerését követelte, míg *Balasey* a zsidók egyenjogusítása ellen foglalt állást. Végül 28 szavazattal 18 ellenében elhatározták, hogy a zsidók egyenjogusításának kérdése ne külön, hanem Oroszország többi nemzetiségeivel egyenjogusításának kérdésével egyetemben egyszerre tárgyalassék.

Színházi levél.

(Laci a helyzetéről.)

Arad, október 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tessék megbocsájtani, hogy az írásom nem olyan szép, mint máskor, de tessék elhinni, hogy majd megszakad a szívem és különben se tanultam én ural iskolát, mert nagy bajok vannak a színház-nál, márhogy azért fáj a szívem. Amióta én osztom a szerepeket, azóta se volt ilyen nagy baj, tudja a *Ladislai* ur is, csak tessék tőle megkérdezni, nem hiába járt ő Amerikába. Mert nem tagadom és mért is tagadnám, nagyon megbuktunk a *Rákóczi*nak a fiával és gondolkodtam is rajta, hogy egy olyan derék embernek mi-coda fia van, aki csak úgy megbukik. Az én apám csak szegény ember volt, az isten nyugosztalja, de azért én sohasem buktam meg pedig kijártam az egész első elemet. Há: hogyné fájna a szívem, mikor ilyen történet és a *Keszler* ur hiába szívalt olyan szépen, hogy még a kő is megindult és tessék elhinni, hogy a közönség is megindult és mind mentek ki-fő. Azután meg egészen érdekes is volt a darab mert ki meghalt benne, ki meg elhá-ozott, még *Bica* ur, a sugó is mondta, hogy ő nem teszi azt a szegényt, hogy magába maradjon élve a szereplők közül és mérget akart bevenni, de mink észrevettük, hogy az csak enyhe hatású cukor és hagytuk, hogy bevegye. Nem is halt meg tőle, hanem inkább nagyon is eleven lett és mindig szaladni akart, akárcsak a közönség.

Itt náunk most nagyon kevés pletykák vannak, mert a *Zalay* nagysága tárcákat ír a szerelemről és azt mondja, hogy a tárcá a földolog, különben is őt csak egy férfi érdekli és néli más lány csókja nem kell se reggel, se este. A *Beregi* ur pedig nagyon sokat sóhajtoz, mert aszongya, de nem is mond semmit, hanem csak a szíve fáj és kapott is egy koszorút, hogy a világért se menjen el, inkább maradjon Aradon. De az embert vágyai vezérik, ahogy a *Marházy* ur mondja és a *Beregi* urat épen Aradra vezérik, tudom én, amit tudok, de inkább hallgatók. És a direktor ur abba a véleménybe van, hogy a szerelmes színész inkább ne legyen szerető mes, mert az minden bajnak a forrása, továbbá a forrásról és a szerelemről jut az eszembe, hogy a *Zsigmond* nagysága nem akar beiratkozni az antialkoholikusok közé, mert azt mondja, hogy borban az igazság és én is azt mondom, ámbar a pezsgő se megvetni való. De pezsgőre most csak a *Borbély* urnak teik, mermost félbehagyta az alsóst és megspórolja a tömérék pénzt és inkább huszonegyest játszik.

Továbbá a *Nyárai* főszínész ur máma megfűdött gözzel, ami nagyon fontos dolog, mert a *Nyárai* ur ilyenkor mindig meghűti magát és épen azért nem is szokott fürdeni, mert azt mondja, hogy a legjobb magyar színész urnak közelessége, hogy megőrizze a hangját a bázulól számára. Itt van mindjárt a *Keszterné* nagysága is, aki drámai hősnő léteire kitűnően énekel kotta nélkül, amit tetszett látni a *Rákóczi*nak a fiába és a cukrász-kisasszony-nak is az a véleménye, hogy a *Keszler* urék nemesokára felkerülnek az operába, márhogy azért, mert midaketten jobban énekelnek, mint a tenorista ur egymaga.

Nem beszéltem még a *Delli* urról, aki azt mondja hogy vasárnap napon jó a szerelem, de mit is be-

széjék róla, mikor itt van a Fenyvessi nagysága és nagyon meghízott az asztaltáncolatástól, nem is szólva arról, ami az asztalon kívül történik és a Faludy ur nagyon irigy is a nagyságára, mert neki nem adott az isten annyit, mint a nagyságának. Nemkülönbön két új nagysága is van a kőristánék között, de nem igen tűnnek fel, mert eddig senki se helyezett rájuk valami nagy súlyt, amely veli zárom levelemet és maradok. *Laci*
a szereposztó.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete megalakítása céljából összehívott naggyűlés holnap, vasárnap délután 3 órakor tartják meg a városháza emeleti tanácstermében, melyre Arad összes magántisztviselőit ez uton is tisztelettel hívja meg az elnökség. Este 8 órakor pedig a Fehér Kereszt szálló földszinti nagy kőntermében (Dóka Ferenc utcai bejárati) barátságos összejövetel tartatik. Az elnökség kéri a kártyásokat, hogy úgy a naggyűlésen, mint az esteli összejövetelen minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Elfogatósi parancs egy aradi kereskedő ellen.

Hol van Hegedüs Ármin?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Az aradi törvényszék ma délután elfogatósi parancsot adott ki egy aradi kereskedő ellen, aki család módjára megkárosította hitelezőit. Az illető Hegedüs Ármin, aki ennek az évnek március havában nyitotta meg a Szabadság-téren női divatáru üzletét, amelyet néhány hét előtt kénytelen volt bezárni, ma pedig elrendelték ellene a csődöt és egyúttal letartóztatását is elrendelte a törvényszék.

Hegedüs Ármin elejétől fogva hamis alapokon vezette üzletét. Kereskedőt körökben feltűnt, hogy szinte a bevásárlási áron alul adja a portékáit. Szeptember havában egyszerre tömegessé vált a bevásárlási áron való eladás Hegedüs üzletében, ami háziúrának Schwarze Jenő dr. nak is feltűnt, aki azt is észrevette, hogy Hegedüs nagyobb tömegekben, kocsiszámra adott el portékákat. A háziúr tudára adta Hegedüsnek, hogy tovább semmiféle árusítást nem enged meg, mire Hegedüs bezárta üzletét és Mittler Izidor dr. ügyvédnél, a hitelezők védegyületének képviselőjénél fizetésképtelenséget jelentett be. Ugyanezkor még négyezer korona értékű árut szállított el egyik nagyváradi rokonához, de Mittler dr. nyomban intézkedett az áruk visszaszállítása iránt.

Hegedüs rokonai mindent megkíséreltek, hogy rendbe hozzák ügyét, de az egyeztetési kísérlet nem sikerült. Hegedüs rövid hat hónap alatt 50.000 korona passzívát ért el s ezzel szemben a raktáron levő áru értéke csak mintegy 10—15000 koronát tesz ki. A hitelezők csődöt kértek Hegedüs ellen az aradi kir. törvényszéknél és egyúttal bűnvádi feljelentést is tettek.

Ma tárgyalta az aradi kir. törvényszék mindkét bejelentést, az ügy referense Heller Mór dr. bíró volt. A bíróság megnyitotta a csődöt Hegedüs ellen. Csődtömeggondnokul Mandl Vilmos dr.-t, helyettesül Szalay Károly dr.-t és csődbiztosul Heller Mór dr. bírót rendelték ki. A bíróság egyúttal elrendelte Hegedüs Árminnak azonnali letartóztatását, amelynek foganatosítására nyomban elfogatósi parancsot küldtek az aradi rendőrséghez.

A parancs folytán az ügyeletes rendőrvisz-

viselő detektívet küldött ki Hegedüs lakására. A titkosrendőrök itt azt a választ nyerték, hogy Hegedüs már régebben eltávozott Aradról és valószínűleg Debrecenbe tette át lakbelyét. Az ügyeletes tiszt erre táviratiag közzölte a debreceni rendőrséggel az elfogatósi parancsot és valószínű, hogy a fiatal kereskedőt Debrecenben már az őj folyamán letartóztatták.

A köpenicki suszter.

Az ál-kapitány a fogházban.

Heneegve mindent bevall.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 27.

Megvan tehát a köpenicki álkapitány, de elfogatósi parancsban — amint a németek maguk mondják — sincsen közönet. S egy napig a német arcokon, mert kiderült, hogy a büszke német polgárnak nemcsak istentől, hanem minden agyafut gazembertől is kell tartania, mi helyt a császár kabátja van rajta.

A börtönviselt rabló nem vesztette el humorát a vizsgálóbíró előtt sem, és valahányszor eléje veszik a berlini országos törvényszéki fogházból, mindig új meg új részleteket mesél grandiózus vállalkozásáról. Kérkedve beszéli, hogy kitűnően játszotta meg a gárdakapitány szerepét és ha Köpenickben ellenállásra talál, gondolkodás nélkül lövet a tintacsapó elvillagázásra.

A rabló viselkedéséről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

(A megcsufolt militarizmus.)

A míg le nem tartóztatták a köpenicki álkapitányt, addig tüvé tettek érte egész Berlint, egész Németországot. Most, hogy kézrekerült és kiderült, hogy az imposztor közönséges külvárosi suszter, sokkal jobban szeretnék, ha nem tudták volna kikutatni és letartóztatni. Aki pedig legjobban sajnálja, az a német császár maga. Jobban csúfá tenni a német katonai abszolútizmust már nem lehetett volna, mint ahogyan ímígyen nevetségessé van téve.

A német ellenzéki lapok különben is fegyvert követeltek, még pedd joggal, a katonai abszolútizmus ellen a köpenicki esetből. Kifejtették, hogy elegendő, ha egy szelbámos a császár aláírását hamisítja és néhány katonát vesz maga mellé, hogy kifosztja és nyugtalan-ságba ejtsen egy egész várost. Most kiderült, hogy egy közönséges suszter is képes erre, amiért szégyenpirban éznek a német arcok.

Berlinből egyébként azt jeleltik, hogy Voigt-ot egész éjjel vallatták. A szelbámos csak azt ismeri be, hogy ő követte el a köpenicki rablást, de büntetése sincsen. Vallomásának részleteit egyelőre titokban tartják.

A berlini lapok köpenicki jelentése szerint a városi tanács tegnapi ülésén Langerhaus polgármester visszavonta lemondását. Elmondta a pénztár kirablásának történetét és hogy azt hitte, hogy ő állt a dolga. A városi tanács a polgármester kijelentését élénk helyesléssel fogadta.

(A „derék, becsületlen cipész.”)

Voigt Vilmos cipésznek, a letartóztatott „köpenicki kapitánynak” nővére, férjzett Menzén, egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy fivére sohasem volt katoná. Fivére — ugymond Menzén — egy derék, becsületlen cipész, aki hetenkint 15—20 márkát, sőt többet is keresett. Nem tud arról, hogy fivére hosszabb fogházbüntetéseket szenvedett. Azt tudja, hogy hosszabb ideig távol volt hazulról és néhány hét előtt Berlinbe jött, ahol mindjárt munkát talált. Itt ismerkedett meg kedvesével is. Menzének csak az tűnt fel, hogy fivére nemrégiben levétette a

szakállát, hogy fiatalabbnak lássék. Hogy fivére a köpenicki pénztár kirablása napján hol tartózkodott, azt Menzén nem tudja.

(A rabló kérkedik.)

Voigt cipész az öt letartóztatott rendőrökkel nagyon kedélyes volt és védelembe vette a köpenicki polgármestert. Kijelentette Voigt, hogy ha a hivatalosok neki nem engedelmessé tettek volna, úgy a katonákat felszólította volna, hogy fegyverüket használják.

A rabló ma már a berlini országos törvényszék fogházában van. Pimpás a kedve és vidáman beszél el élményeit. Kihallgatásán sértődötten mondta, hogy nem igaz a köpenicki polgármesternek az az előadás, mintha ő — Voigt — a kérdéses időben, amikor tettét végrehajtotta a városnázán, kint volt a polgármester kávéját.

— Csak nem tettek ilyen ostobaságot, — mondotta — hiszen rögtön rájöttek volna, hogy szelbámos vagyok.

Melátlankodva mondta a vizsgálóbírónak, hogy az újságok hibetetlen valótárságokat írtak össze róla. Többek között azt hirdették róla, hogy csampás a lába, az egyenruhában görnyednek látszott és már ebből föl kellett volna ismerni, hogy ő nem igazi katonatiszt.

— Utközben sok katonatiszttel találkoztam — kérkedett Voigt — és egyből, egyig mind szalutált nekem.

— Kérkedve beszélt el a köpenicki kirándulás részleteit és megjegyezte:

— Ha akartam volna, elhíhetik, magát a berlini rendőrfőnököt is elfogathattam volna katonáimmal. Ami azt illeti, hogy szipkamon a kokárdák hibásak voltak főtűsve, hát ezért feljelen az udvari egyenruha-szalutó. Prinz Louis, ott tűzték föl a kokárdákat. Én úgy vettem föl a szipkát, ahogy őt megvásároltam.

A trónörökös keze.

Meneszt és kineveztet.

Aehrenthal és Schönaich Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 27.

Forrására akadtak már annak a készülő válságnak, amely a Rákóczi-ünnep lezajlása után az országra fog szakadni. A Konopistban vagy a bécsi Belvedereben, a magyarok szívéből egyformán távolálló trónörökös menesztette Pitreich lovagot és ő neveztetete ki az új hadügyminisztert, aki már hivatalba lépésekor az ujonclétszám fölemelését választotta jelszavául.

Több fővárosi estilapnak a következőket jelentik Bécsből:

Ferenc Ferdinánd befolyása a Burgban roppantul érvényesül és mondhatni, hogy minden nagyobb dologban föltétlenül érvényesül. A trónörökös buktatta el Beck grófot és a trónörökös befolyása érlelte meg Pitreich lovagban a lemondás elhatározását. Ferenc Ferdinánd a legrosszabb szemmel nézte Pitreichnek a magyarokkal szemben elfoglalt és bizonyos kérdésekben tagadhatatlanul koncilians álláspontját.

A trónörökös harcol a közös hadsereg egységének megóvásáért, mint akárki más a Burgban és minden egyéb relációban is arra törekszik, hogy Magyarországnak Ausztriához való viszonyában semmi olyan befolyás ne érvényesíthessék, amely állami függetlenségünket kidomborítaná.

Schönaich hadügyminisztert a trónörökös befolyása segítette mai állásába. A felsőget azzal vették rá Schönaich kinevezésére, hogy rámutattak arra a beszédre, amelyet Schönaich még mint Landwehr-miniszter mondott a Reichsrathban a tüzérség szaporítása és létszámának fölemelése érdekében. Ime egy ember, akinek van bátorsága követelni, mondták már akkoriban a trónörökösök közelálló politikai körökben és azóta nem szűnt meg az akció, amely végül is sikert aratott és a bátor követelőt, Ferenc Ferdinánd elődsét a közös hadügyminiszteri székbe juttatta.

A *Fremdenblatt* a következő információt közli budapesti levelezőjétől:

Schönaich hadügyminiszter kijelentéseivel kapcsolatban küszöbön álló katonai többletkövetelésekről mindenféle hírek kerültek forgalomba, amelyek szerint a helyzet nem ismerésén, részint a paktum egyik, a hitelességet nélkülöző pontján alapszanak. Az állítólag vitás kérdések megvilágítása már nem várhat sokáig magára. Schönaich kedden *Budapestre érkezik* és e látogatása alkalmával meg fogja beszélni a magyar kormány tagjaival, hogy minő kötelezettséget vállaltak az ujonclétszám emelésére nézve, valamint azokat a követeléseket, amelyeket ő támaszt.

E tárgyalásokon jelen lesz *Aehrenthal* báró külügyminiszter is.

SPORT

Az atléták és a postások.

— Az Aradi Athletikai Klub háziversenye. —

Arad, október 27.

Ma délután tartja az A. A. K. Török Gabor-utcai sporttelepén évről-évre átírt atlétikai 1000 m versenyét, amely érdekesség és sport-értéki szempontból bizonyára nem marad az A. A. K. által rendezett többi versenyek mögött. Kihívást nyújt erre a tagok nagy lelkesedése, amennyiben 26 induló jelentkezett, akik együttesen 46 nevezést adtak le. Az egyes versenyszámokban tehát nagyon erős lesz az elsősgert való küzdelem, annál is inkább, mert a legtöbb szám handikap lévén, a gyengébbek és kevésbé ügyesek is ugyanazon eséllyel fognak indulni, mint a jobbabbak.

Az atlétikai versenyek után nagyon érdekes futball-játék következik, amelyben az aradi postások lelkes csapata és az A. A. K. „régi dicsőség” csapata állnak egymással szemben. Bár valószínű a postások győzelme, de emellett nincs kizárva az a meglepetés sem, hogy az A. A. K. legénysége a régi dicsőségből valamit elraktározott a mai napra is. A két csapat összeállítását a következő:

A. A. K.

Holló

Alt

Wally

Neidenbach Ö. Hoeger Ziffer

Losonczy Dr. Vass Székely Boros K. Posch.

Postások:

Szűsz Mittermayer Lázár Bankó Kohmann

Erdélyi Banyik Szentiványi

Erdősi

Zsaiy

Domsitz.

A versenypont két órákor kezdődik és a következő belépő-díjak mellett tekinthető meg: Díjak és állomány 20 fillér, training-jegy 60 fillér, páholy 8 korona.

A villamos vasutak sztrájkja.

Tárgyalnak a békéről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 27.

A budapesti és környékbeli villamosvasutak alkalmazottainak sztrájkja *változatlanul tart tovább*. A békéltető tárgyalások még nem kezdődtek meg hivatalosan, de az eddig való magánjellegű érintkezések a sztrájkolók és az igazgatóságok között nem vezettek még eredményre.

A békére nagyon kevés a kilátás. *Mindkét fél mereven ragaszkodik álláspontjához* s hallani sem akar engedményekről, de ennek dacára is nem lehetetlen, hogy rövidesen létrejön az igazgatóságok és a sztrájkoló alkalmazottak között a meg egyezés, annak az elaborátumnak alapján, amelyet a társaságok ma reggel az alkalmazottakkal közöltek.

Az igazgatóságok kísérletet tettek ma is a forgalom főtételére, de reggeli nyolc óráig eredménytelenül. Nyolc órákor azonban egymásután jelentkeztek a kocsivezetők és kalauzok, valamennyi társaság végállomásán, úgy, hogy nyolc óra után néhány perccel megindult a forgalom.

A rendőrsajtóiroda a következő közleményt adta ki:

A villamos vasúti alkalmazottak sztrájkja egyre tart. A forgalom mindazonáltal — erősen redukálva — ma is kezdetét vette. Ugy a városi, mint a közúti villamos vasut vonalain folyik gyérn a közlekedés.

A városi villamos vasúti társaság tegnap este bejelentette, hogy tapasztalatai szerint a legtöbb zavar az Eczsébet-köruton, a Weeselenyi utca tájékán, továbbá az Aréna-uton a Podmaniczky utcától a Király-utcaig terjedő utvonalon fordul elő s kérte ezeknek az utvonalaknak szorgos megfigyelését. A rendőrség ennek eleget tett.

A budapesti villamosvasúti társaság pedig táviratilag fordult a főkapitánysághoz, azzal a kérelemmel, hogy a budapesti villamosvasut az éj folyamán őriztesse, miután értesülésük szerint merénylet készül a pályatest ellen. A rendőrség intézkedett, azonban beavatkozásra nem volt ok.

Ma a kora hajnali órákban itt ott kisebb, jelentőség nélkül való incidensek szintén előfordultak. A Lónyay-utcában, a Gregersen félegyár előtt beverték egy villamoskocsi ablakait. Az Irányi-utcában pedig néhány munkás megrohant egy emberekkel telt kocsit és azt leszerelték. Magukkal vitték a kocsivezetőt és a kalauzt. Ugyanezt megkísérelték a Károly-köruton is, de a rendőrség szétkergette a zavargókat. Mindenfelé a forgalmasabb utvonalaikon állandóan lovas- és gyalogos-rendőrök cirkálnak, hogy az esetleges támadásoktól megóvják a kocsik közönségét.

Hír szerint a nyugati pályaudvar előtt kőtörleszokat akartak emelni. A rendőrség erre megkezdte az őrséget.

A tegnapi nap folyamán a sztrájkolókkal szimpatizáló erőszakoskodó munkások közül egyet állított a rendőrség, egyet pedig magánosok elleni erőszak miatt letartóztatott. Ez utóbbi Kis Szerafin cseléd, aki tegnap délután egy óra tájban, többed magával az Aréna- és István-ut sarkán egy villamos-kocsit megdobált. Kis Szerafinnak ma délelőtt 11 órára volt kitéve az esküvője egy villamos vasúti kocsivezetővel. Erre való tekintettel Kis Szerafint ma reggel a rendőrség elbocsátotta.

Ma reggel a nyugati pályaudvar előtt ősz-

szegült államvasúti munkások kövel dobálták a villamos kocsikat. Dobálás közben megsebesült *Tatár* Gabor rendőr, *Lócsi* Géza ellenőr és *Teichner* Béla kalauz. A külső váci-uton egy tömeg kődobálással megtámadta a lovas-rendőrök *Marcsényi* Imre 125. számú lovas-rendőrt a dobástól megriadt ló ledobta és a rendőr a karján súlyosan megsebesült.

Holnap vasárnap nem indulnak meg a villamos kocsik. Helyettük omnibuszok fogják a forgalmat lebonyolítani és a Miv. különvonatal hozzák majd a közönséget Uj sűrő, Kőbányáról és a szomszédos községekből.

Beavatottak állítása szerint remélhető, hogy *hétfőre meglesz a megegyezés* a társaságok és a sztrájkolók között.

Az aradi függetlenségi párt.

Pártközgyűlés november 1-én.

Müller Károly lesz az elnök.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Aradváros politikai életének jelentős mozzanata játszódik le csütörtökön, Mindenszentek ünnepén. Az *aradi függetlenségi és 48-as párt* — amely ma Aradon az egyetlen szervezett és működésben levő politikai párt — november hó 1-én délelőtt fél 11 órákor, az iparosház nagytermében *közgyűlést* tart, amelynek napirendjén a pártszervezés és az alapszabályok módosítása szerepel.

A júliusi képviselőválasztás óta Arad közéletében teljesen szünetelt a politika és Müller Károly győzelmének konzekvenciái magára a függetlenségi pártra csak ezen a közgyűlésen fognak kifejezésre jutni. A választáson kivívott fényes diadallal természetszerűleg a Müller-párt kezébe jutott az aradi függetlenségi párt vezetése, ennek a pártnak ítélte a polgárság bizalma azt a szép feladatot és kötelességet, hogy vezetője legyen az aradi függetlenségi elveket valló polgárság politikai ténykedéseinek. A pártéletben bekövetkezett ezen jelentős és a számos taggal megszorított pártra erős kihatással bíró örömdetes fordulat teszi szükségessé a párt újra szervezését, ami a csütörtöki közgyűlésen fog megtörténni. A kiadott meghívó szövege a következő:

Az aradi függetlenségi és 48-as párt csütörtökön, november hó 1-én délelőtt fél 11 órákor az iparosház nagytermében *közgyűlést* tart, melyre a függetlenségi és 48-as párt elveit valló választópolgárokat tisztelettel meghívjuk.

Napirend:

1. Pártszervezés.
2. Alapszabályok módosítása.
3. Indítványok.

Müller Károly,

Vizer Lajos,

Steigerwald Alajos,

Magyar Ferenc,

Meisztrovics János,

Sebesy Ferenc,

Blaskovits Antal,

Kapdebő János dr.,

Hoffman Antal,

Czukor László,

id. Kristyóry János,

Fritz József,

Leitner Ernő dr.,

Maresch Gyula,

Dobró Pál,

Szalay Arnold dr.,

E meghívó szövege és a rajta szereplő összehívók névsora is visszatükrözi a megváltozott új helyzetet. Az az ítélet, melyet a július 26-iki választáson a város függetlenségi polgársága oly impozáns

többséggel kimondott, a Komjáthy Bélát támogató régi pártvezetőség köréből kivette a további vezetés jogát és Müller Károly pártjának, illetve első sorban magának a megválasztott képviselőnek tette kötelességévé, hogy a választási hadjáratban támadt ellentétek tapintatos elsimítása és a felzaklatott kedélyek lecsillapítása után kezébe vegye a pártvezetés gyepöljét és megkezdje az újraszervezés munkáját. Az erre irányuló első lépés a csütörtöki pártközgyűlés.

A közgyűlésre — amint a meghívó szövege mondja — meghívták a függetlenségi párt elveit valló összes választópolgárokat, tehát mindazokat, akik a régi pártnak és a választásra szervezkedett Müller-pártnak tagjai voltak, valamint azokat is, akik most csatlakoznak a függetlenségi párt zászlájához; sokan vannak a város polgárságában olyanok, akik régebben a feloszlott szabadelpvűpárt vagy más pártok tagjai voltak, az országszerte megváltozott helyzet következményeként azonban most a függetlenségi párt tagjainak számát szaporítják. A meghívó aláírói között is szerepel már egy ilyen új tag.

Ugy értesülünk, hogy a közgyűlés elé a pártszervezés dolgában az összehívók részletesen kidolgozott javaslatokkal lépnek, nemcsak a párt újjászervezése dolgában, hanem a személyi kérdésekre nézve is. Legfontosabb természetesen az elnök személye. A polgárság körében általánosan megnyilatkozó óhaj az, hogy Müller Károly országgyűlési képviselő foglalja el ismét a pártelnöki széket, amelyet hosszú éveken át annyi odaadással, lelkesedéssel és sikerrel töltött be. Mint a párt elveivel megválasztott országgyűlési képviselője a városnak, különben is ő a vezére a pártnak. De senki sincs jobban hivatva élére állani az újjá szervezett és erőben, hatalomban meggyarapodott pártnak azért sem, mert épen Müller Károly egyénisége, népszerűsége és összekötő képezik mintegy az összekötő kapcsot azok szemében, akik eddig még nem léptek be, de most csatlakoznak a függetlenségi párthoz.

Kétségtelen, hogy Müller Károly meg fog hajlani a párttagok egyhangulag megnyilatkozó bizalma előtt és az ő vezetése alatt veszi kezdetét az aradi függetlenségi párt új korszaka.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Üdvöske, operett. Este: Rákóczi fia, színmű. (Bérlet B.)
Hétfő: Az egér, vígjáték. (Bérlet C.)
Kedd: Vig özvegy, operett. (Bérlet A.)
Szerda: Traviata, opera. (Bérlet B.)
Csütörtök: Délután: A molnár és gyermeke, színmű. Este: Az ördög cimborája, dráma. Bemutató előadás. (Bérlet C.)
Péntek: Az ördög cimborája, dráma. (Bérlet A.)
Szombat: Gúlbaba, operett. (Bérlet B.)

* Két újdonság. A színház igazgatója megszerezte előadásra az *Ördög cimborája* drámát és az *Ipamuran* című népszínművet. Az előbbi darabot csütörtöki, a népszínművet pedig a jövő vasárnap mutatja be a színtársulat.

* Filharmonikusok próbája. Amint már megírtuk, az aradi filharmonikus társaság a téli szezonban több nagyobb szabású hangversenyt szándékozik rendezni. A próbákat tegnap kezdték meg és ezen a filharmonikusokon kívül az aradi 88 gyalogezred teljes zenekara is részt vett. A próbákat Zellner Sándor karmester vezeti és ő is fogja a hangversenyeket dirigálni.

A vigasztalás.

Egy szó nyíllik a hazán keresztül. Van der Rozsnyai Kálmán színész akart lenni. Ragyogó talentumát, izzó lelkesedését és özvegyisége minden bácsit oda akarta vinni a világot jelentő deszkákra, hogy onnét sugja Magyarország fölébe a támasz és gyámolító nélkül maradt özvegyek papaszát. De tehetségének valódi angol szabása megdöbbentette az irigy színészegyesületet, amely nem törődött azzal, hogy a férfi jól vasalt nadrágja kitűnően képesíti erre a pályára és ah, megtöltötték a direktornak az özvegy színrehozatalát.

Hej, jó szerencse, hogy a vénasszonyok nyara nem múlt egészen. A nagy, sőt nagyobbkorú nők nyara nélkül talán belepusztult volna az özvegy ebbe az igazságtalanságba. Cupin az tartotta vissza ettől a cselekedettől, hogy pusztulni egyike a legketlenetlenebb dolgoknak. Hát még belepusztulni! Ezt ő nem teszi.

Az özvegyeknek azonban vigasztalásra van szükségük. És Van der Kálmán ki is jár a korszára, ahol a hadasszonyok egyesülete sétál. S miközben élvezzi az agkori formákat, sejtelmes vágygyal lesz tejjé a szíve. Ah, a nők, a nők, a nők és a vén-nők... Ezekért még érdemes élni.

Igy nem lett öngyilkos a nemzet özvegye.

Rákóczi-ünnepek Aradon.

(Rákóczi Ferenc-asztaltársaság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Arad nagy Rákóczi-ünnepé november 10 én lesz, de ma szintén ünnepelték a hazatérő fejedelm emléket.

Délután tíz órakor a minoriták templomában gyászmise volt, amelyet Csák Csizsik dr. rendfőnök szolgáltattott. A templom ez alkalomra fekete gyászdrapériával volt bevonva, az oltár előtt pedig ravatal állott. A templomot mise alatt előkelő közönség töltötte meg. Ott volt Institoris Kálmán polgármester, a városi és megyei és az állami tisztviselők nagy része és nagy közönség.

Az izraelita templomban tartott istentiszteleten Krausz Jónás helyettes rabbi imát mondott Rákócziért.

Este nyolc órakor tartotta a Névtelen asztaltársaság a Magyar Király vendéglőben Rákóczi ünnepélyét. Megnyitónál elénekelték a Himnuszt. Ezután József Béla tartott ünnepi beszédet, majd Végé István elszavallta „D. Ága csontok” című ódáját. Faludy Károly és Ladiszlav József kuruc dalokat adtak elő, Hunyadi József pedig Ábrányi Emil versét és Endrődi Sándor kuruc dalát szavallta el. Szathmáry Árpád előadása után az ünnepély a Szózat elénekülésével véget ért. A műsor egyes számai

között Kovács Puci István kuruc dalokat adott elő tárogaton.

Az asztaltársaság Schwarz Pál elnökiete alatt gyűlést tartott, amelyen elfogadták Meisztróvits Jánosnak azon indítványát, hogy az asztaltársaság változtassa nevét Rákóczi-asztaltársaságra. Az ünnepélyen jelen voltak Müller Károly országgyűlési képviselő és Varjassy Lajos helyettes polgármester is.

A Székely Otthon, tekintettel a Névtelen ünnepélyére, holnap este nyolc órára halasztotta mára hirdetett ünnepélyét.

Rákóczi kassza temetésének napján, hétfőn minden iskolában szünetelni fog a tanítás és Rákóczi ünnepélyeket rendeznek.

Az aradi áll. tanítóképző-intézet igazgatósága tisztelettel meghívja Aradváros hazafias közönségét az intézet tornacsarnokában f. hó 29 én d. e. 11 órakor tartandó Rákóczi ünnepélyre. Külön megjelölök nem bocsáttatnak ki. Az ünnepség sorrendje a következő: 1. Láng Mihály igazgató megnyitó-beszéde. 2. Rákóczi trombitája, B. Szabó Imrétől. Zenekar- és 4 kezes zongorakísérettel előadja az intézeti ének-kar. 3. Jön Rákóczi hazafelé, Szabolcska Mihálytól. Szavaja: Urdarján György IV. éves növ. 4. II. Rákóczi Ferenc élete. Előadja: Pósa Sándor IV. é. n. 5. Kuruc dalok: a) Hej, Rákóczi! B. Resényi! b) Nagy Bercsényi Miklós... c) Bizke urul madár... d) Rákóczi imádsága. — Előadja: Jurányi G., Urdarján Gy., Pósa S., Balásy Gy. Zongorán kíséri: Zoltai Mátyas tanár. 6. Bujdosó Rákóczi. (Régi népdnek) Szavaja: Balásy Gyula IV. é. n. 7. Rajta, kuruc! Endrődi Sándortól. Szavaja: Weisz Tivadar, gyakorlóisk. III. o. t. 8. Rákóczi-induló. Zenekar- és 4 kezes zongorakísérettel előadja az intézeti ének-kar.

Az aradi ier. fia és leány-iskola f. hó 28 án, vasárnap d. e. fél 11 órakor az új fiúiskola dísztermében tartja meg a következő műsorral Rákóczi ünnepélyét: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: Grünbaum Miksa, a fiúiskola igazgatója. 2. Himnusz. Éneklő az ifjuság. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Eckstein Mór tanító. 4. Tarogató zandül. Költemény Havas Istvántól. Szavaja: Lefkóvics Nándor II. oszt. tan. 5. Rákóczi kardja. Irta: Pósa Lajos. Szavaják: Grünbaum Margit és Salgó Piroška II. oszt. tanulók. 6. Rákóczi. Irta: Lempert Géza. Szavaja: Mondschein Sárika és Husszerl Sarolta III. oszt. tanulók. 7. Ez az estendeje. Napsdal. Éneklő: az ifjuság. 8. Rákóczi temetése. Irta: Eckstein Mór. Szavaja: Wessel István IV. oszt. tan. 9. Hej Rákóczi, hej Bercsényi! Endrődi Sándortól. Szavaja: Sinkmann Hermína IV. oszt. tan. 10. Zoróbeszéd. Tartja: Radó Károly dr. iskolaszék tag. 11. Szózat. Éneklő: az ifjuság. Ezen hazafias ünnepélyen az érdeklődő tanügybarátokat szívesen látja az iskola igazgatósága.

Azok között a koszorúk között, melyeket a Rákóczi koporsójára helyeztek, különösen szép Aradváros közönségének arannyal himzett szalagos koszorúja a felirattal: A nemzeti szabadság önfeláldozó Apostolának. — Arad szab. kir. város közönsége. A megye két koszorút is helyez a bujdosók sírjára: egyet Kassán, egyet Késmárkon. Mindkettőnek azonos a felirata: Arad vármegye törvényhatósága — Hazafias kegyelete jelölő. Az aradi középiskolák és a tanítóképző koszorúinak ez a felirata: Dicső fejedelmünknek és kísérelő társainak. — Aradi áll. főreáliskola ifjusága. — Megváltó neveddel győzzön a magyar! — Az aradi áll. tanítóképző ifjusága. — Fejedelmünknek és kísérelő társunknak — Az aradi kir. főgimnázium ifjusága. Mindezek a koszorúk a Keller Gyula-féle virágkereskedésben készültek és szépségükkel mindenfelé tetszést keltettek.

HIREK.

— Az új Landwehr-miniszter. Bécsből táviratozzák: Az osztrák Landwehr-miniszterium új gazdát kapott: a király Latscher Gyula altábornagyot, a joesfstadti IX. hadtest parancsnokát kinevezte osztrák honvédelmi miniszterré. Latschert

táviratban hívták Bécsbe. Az új miniszter 1846-ban született és régebben a fiumei utászcsapatoknál szolgált.

— **A vaggongyár közgyűlése.** Az aradi *Weitzer felevaggongyár és vasöntőde részvénytársaság* holnap, vasárnap délelőtt tíz órakor, az arad csanádi egyesült vasutak üléstermében tartja rendes évi közgyűlését. Amint ismeretes, a vaggongyár ez alkalommal igen kedvező üzletéről ad számot s az igazgatóság a tavalyinál nagyobb osztalék fizetését javasolja, aminek révén a közgyűlést élénk érdeklődés előzi meg.

— **Beck gróf — osztrák testőrkapitány.** Bécsből táviratozzák: Beck gróf vezérkari főnök e hó végén visszatér Bécsbe és november elején átveszi az osztrák testőrségnek *Windischgrätz* herceg halálával megüresedett parancsnoki állását. Becket nagy ünnepek között iktatják be új állásába.

— **Eljegyzés.** Nagy O. bán dr. állami jószágigazgatósági fogalmazó, *Nagy Sándor* kúriai bíró és neje *Corba Hermin* fia, eljegyezte *Varjassy Szeréna* kisasszonyt, *Varjassy Árpád* kir. tanácsos, tanfelügyelő és *Scharnér* Mária leányát, *Avarffy Géza* birtokos, törvényhatósági bizottsági tag nevelt leányát.

— **Augusta főhercegnő a magyar nőkhöz.** *Augusta* főhercegnő megható kérelmet intéz a magyar urasszonyokhoz. Csak egy virágszálat kér a tüdőbetegnek a szeretteink sírjára teendő koszorútól. A jó szívekhez intézett felhívás a következő:

Egy szál virágot kér a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületéből a koszorútól, melylyel halottak napján a kegyeletés szív kedves halottjainak a sírját ékesíti.

Ha minden szira test koszorút csak egy virágszálat és a sírköngyűjöt mecsekkel csak egy léngőt a tüdőbetegség terjedésének megállítására főlejártnak: ezer és ezer emberéletet lehetne megmenteni! Nem hánna még akkor nyolcvan ezer ember tüdőbetegségben évente! Nem lenne annyi köny, nem lenne annyi nyomor, nem lenne annyi árva!

Magyar Hölgyek! Széssünk a remes emberbaráti cél támogatására! Tegyük jelszavá: *csak egy virágszálat a kegyelet koszorujából!* És az életnek visszaadott ezrek fogják ádacos jó cselekedetüket.

Magyar hölgyek! Ádozzuk a női szívegész lelkességét ennek a nemzetsorvaszó kórnek enyhítésére. Legyünk azon, hogy minél többen ajánljuk föl adományainkat a tüdőbeteg megmentésére. Minden adomány a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek küldendő: Budapest, IX, Lónyay utca 47. Budapest, 1906 október hó.

Augusta főhercegnő.

— **Vásárhelyi Béla emlékezete.** Az aradi vaggongyár igazgatósága elhatározta, hogy kegyelete jeléül megfesteti néhai tagjának, *Vásárhelyi Bélának* életnagyságu arcképét. A kép megfestésével *Balla Frigyes*t, az el mert portraitistát bízta meg az igazgatóság.

— **Új alügyészek.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Váry Albert* dr. aradi járásbíró-sági elbírót a nagyváradi és *Konrad Ernő* dr. makói járásbíró-sági elbírót a gyulai kir. ügyészséghez alügyészekké nevezte ki. *Váry Albert*, ki az aradi bírói arnak tehetséges és rokonszenves fiatal tagja, november 1-én foglalja el új állását, amelyre kiváló szónoki tehetsége és nagy képzettsége is kiválóan alkalmassá teszi.

— **Házasság.** *Kvádlitz* Antal közkórházi ellenőr, ma az aradi anyakönyvi hivatalban házasságot kötött *Dörner Barbála* urhölgygyel.

— **Leitner Győző állása.** *Leitner Győző*, az aradi vasuti állomás volt postafőnöke, akinek szomorú sorsa ismeretes, hosszas keresés után ma végre álláshoz jutott. Az *Acsev* igazgatósága juttatott neki egy díjazott állást. Kevés

jövedelemmel jár ez a szerény állás, de arra talán elégséges, hogy egy falat kenyeret jut-tason a jobb sorsra érdemes szerencsétlen ember nyolc tagu családjának.

— **A Fehér Kereszt-egyesület közgyűlése.** Az aradi *Fehér Kereszt* gyermekvédő egyesület holnap, vasárnap délután 4 órakor a városháza emeleti kisteru ében rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a gyermekvédelemre nézve lényeges és fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá. Többek között be fog számolni az egyesület vezetősége arról, hogy milyen stádumban áll a *gyermek-kórház* ügye, a Magyar-utcai orvosi rendelőintézet s hogy az utóbbiban mekkora volt a betegforgalom. Beszámol az elnökség arról is, hogy az egyesület által rendezett *képtárlatra* hányan és kik adományoztak képeket, megállapítja a képtárlat idejét és helyét. A közgyűlés elé egy indítvány is kerül, mely azt célozza, hogy a tél folyamán egy *gyermekvédelmi előadás* rendeztessék és mely alkalommal *Edelsheim-Gyulai Lipót* gróf, a gyermekvédő liga elnöke, *Deutsch Ernő* dr. a budapesti ingyen-tej intézmény fő- orvosa és a budapesti famoista egyesület egyik lelkes tagja kéretnének föl közreműködésére. Szó lesz még gyermek-gonduló női tanfolyam-ról, amely lényegesebb változtatásokon fog keresztülmenni. Legfontosabb tárgya lesz azonban a közgyűlésnek az az indítvány, hogy a rendelőintézet rendelő orvosi díjazást kapjanak, miután az aradi orvosszövetségi fiók tagjainak csak abban az esetben engedély meg a további közreműködést, ha munkájukért honoráriumban részesülnek. A tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

— **Zsazsa lova.** A Népszínházban tegnap este megtörtént a nevezetes premier: *Rab Mátyás*, tapsok és ellenapsok viharos csatája közben fölvonult a Népszínház színpadára. *Fedák Sári* perzse „isten” volt. Valóságos *Bob Mátyás* volt, mások szerint *Mátyás-vitéz*. Tegnap este megszületett az igazi, a hamisítatlan, eredeti — *Kuzovics Mátyás*. De a legnagyobb szerű volt a harmadik felvonás fiáléjában, amikor fő pattant egy hófehérre öszült fiakkerló matronára és büszkén szavalt el onnan a trónbeszédet. Az agg kanca egy darabig békén, az agastyánok méla rezignációjával tűrte a dolgot, hanem amikor a zenekar elkezdte játszani a melodramatikus kiseretet, nyugtalanul hegyezte a fülét és veséig ható szemrohánnyással szegezte szemét *Stefan-desz* karmesterre. Amíg tartott a zene, a kanca le nem vette bánatos szemét a karmesterről, aki idegesen izgett mozgott a széken és a dirigenspalcát is eldugta nagy szégyenletében. Előadás után föl is sietett a színpadra és mentegetőzve mondta az ősz kancának:

— Kérem szépen, tévedni tetszik... Azt a zenét nem én írtam... En csak muzsából dirigálok.

— **A papnövendék pikáns leveleket ír.** Nagyön érdekes pört fejezték be a *neuviedei* bíróságnál. Hat napig tartott zárt ajtóknál mögött a tárgyalás, amely mindvégig roppant érdeklősítő volt. A vádlottak példján *Dannauer Ernő* papnövendék ült. A tizennyolcvéves fiatalember büne az, hogy anonim leveleket írt a környékbeli urí családoknak. Ezekben a levelekben rettenetes dolgokat írt. Hihetetlen diszkrétóságokat és obscenitásokat beszélt el a legnagyobb részletességgel. Uri asszonyoknak lerajzolta a testét, mintha látta volna. A legnagyobb fajtalan-ságokról több oldalt írt össze. És ezek a levelek majdnem minden házba bekopogtattak. Valóságos rémületet idéztek elő mindenfelé. A rendőrség hónapokig nyomozott s nem talált semmit. Persze, arra nem gondolt, hogy a szeminárium szent falsi közül keinek utra a malacságok. *Dannauer* eleinte tagadott mindent, de az írásszakértők bebizonyították, hogy a

levelek írója más nem lehet. A bíróság a papnövendéket egy esztendőre börtönre ítélte.

— **Művelt uralkodók.** Párisból írják az alábbi lelket derítő eseteket. Ó felségét, *II Miklós* orosz cárt valaki legalizatosabban arra bátorította figyelmeztetni, hogy *XVI. Lajos* francia király nem a legszebb halálnemmel mult ki az ároyékvilágból. S figyelmeztette a merész ember a cárt arra a nagy hasonlatosságra is mely sorsa és a francia király élete folyása között van. *Miklós* cár erre csodákozva mondta:

— Hiszen *XVI. Lajos* ágyában ha't meg s népe szeretete kísérte sírjába.

Ezt nyilván felsőbb parancsra tanították így a cárnak gyermekkorában. Hasonló oktatásban és művelődésben volt része *XIII. Alfonz*-nak, a jelenlegi spanyol királynak is. Amikor az ifju fejedelem nemrégiben Dél Franciaországban utazott, megszállt egy évszázados varkasélyba. A vár ura sorra megmutatta a királynak a kastély nevezetességeit, a többi között a képárt is. Itt egy kép vonta magára *Alfonz* figyelmét, amely *IV. Henrik* francia király meggyilkolását örökítette meg.

— **Hát IV. Henriket meggyilkolták?** — kérdezte elámulva a király. Ugy látszik, a fejedelmi csemeték nem a hamisítatlan történelmet tanulják.

— **Sztrájk egy sértésért című** tegnapi cikkünkre *Suciu János* dr. orsz. képviselő ma nyi a kezét küldött be hozzánk, amelyben tévesnek mondja a cikkben foglalt adatokat. A nyilatkozat szerint a munkások azért hagyták abba a munkát, mert *Suciu* bárom gyenge téglát kimustrált. A munkások azt bizalmatlanságnak tekintették, de a félreértés csakhamar eloszlott. *Suciu* sem nem sértette becsületükben a munkásokat, sem áldomást nem ígért nekik.

— **Az aradi fűszerkereskedők és a cukor-árak.** Azon körülmények, amelyek hatására az összes fogyasztási cikkek megdrágultak, nem hagyták érintetlenül a *cukor-árakat* sem. A világlpiacon, amint ismeretes, mindenütt fölment a cukor jegyzése és egyelőre nincs is kilátás arra, hogy az árak csökkenjenek. Az *aradi fűszerkereskedők* ennél fogva szükségét érezték annak, hogy a cukor-árakat együttesen megállapítsák. Erre nézve az *Aradi Kereskedők Körében* több ülést tartottak és végül *kötelező megállapodásra* jutottak, amely szerint az aradi fűszerkereskedésekben a cukrot *hicsinybeni* árusításnál kilogrammonként a következő áron adják el: süvegben 80 fillér, kímérve 84 fillér, kocka-cukor, öt kilós kartonokban, kilogrammonként 84 fillér, kocka-cukor, kímérve 88 fillér, porcukor 88 fillér. A kötelező egyezményt az összes aradi fűszerkereskedők aláírták s az *szombat*on, október hó 27-én lépett életbe.

— **Balla Béla kiállítása.** Az iparosház kistermében levő kollektív képkiallítás, melyet *Balla Béla*, a sokat ígérő fiatal festőművész rendezett saját festményeiből, egyre növekedő érdeklődés tárgyát képezi. A kiállított műtár gyak nagy része már vevőre akadt s alig van egy-két kép, melyre még ajánlat nem érkezett. *Balla Béla*, aki művészi kvalitásai miatt igazán érdemes a támogatásra, még csak rövid ideig tartja nyitva a kiállítást.

— **Titokzatos halál.** *Budapest*-ről jelentik: *Szemmel* Lajos 1084-es számú rendőr tegnap este hirtelen rosszul lett és gyomorgörcsről panaszkodott társainak. Bement egy körüli droguériába s ott orvosságot kért. Az orvosságot, amikor a droguériát elhagyta s az utcára ért, bevette. Fájdalmai azonban nem estllepultak. Hányás fogta elő, mire a rendőrkórházba szállítottatta magát. Kévéssel ottléte után meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot és a meghalt rendőr törvényszéki boncolást rendelt el, hogy a halál oka kiderüljön. A boncolás fogja megállapítani, vajjon nem e a *gyógyászorokotta a rendőr halálát?*

— **Veszek tört aranyat, ezüstöt, gyémántot, brilliántokat, gyöngyöket, a legmagasabb árákért, avagy új tárgyakra árcsökkentésért Nagy ékszer, ezüst, drágakő és finom genfi zsebhóra raktár.** Nagy választék elsőrendű nehéz tűzezüstöt China ezüst ajándéktárgyak és evőeszközökben egyedül elárúsítása a világ legjobb ezüstsztító szerének. Tisztelettel: **Weinberger Ferenc Aradon, Fischer Eliza ott. Telefon 489.** 2479

— **A kabalisztika segélyével minden név és születési év részére szerencsesorsjegyeket helyeztet el pecsét alatt a Kiss Károly és társa bankháza (Budapest, Kossuth Lajos utca 13.) Mindenki kihasználhatja az alkalmat! Írja meg nevét, születési évét és a Kiss bankház azonnal elküldi a pecsét alatt lévő szerencsesorsjegyet. Köztudomású, hogy a Kiss bankház a mai már sok ezer család lett gazdag és boldog. Kisérlelje meg szerencsésjét mindenki Kiss-nél, mert Kiss szerencsésje nagy!**

— **Szolid és divatos selyem és bársony szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunkban Schweitzer & Co Luzern (Schweiz) vi-
laghírű selyem szövet export cég hirdetését.**

— **Híres és kitűnő gyertymánu zseborák kaphatók acél-, ezüst- és aranyból a Grallert cégnél (Andrássy-tér 22.) Ugyanitt nagy választékban kaphatók ékszerek, brilliánsok, ezüst evőeszközök 6—12 személyre. Külön helyiségben chinaezüst raktár. Világhírű gyertymánu.** 2435

— **A hol mások nyernek, ott ez Önnek is módjában áll. Még csak ez év május 5-én nyitotta meg a Dörge bankház Kossuth Lajos utca 4. sz. alatt új osztálysorsjáték főelárúsítását és ezen rövid idő alatt ott egymásután nyerték a főnyereményeket. Ezzel szemben huzás sem maradt el anélkül, hogy a nevezett bankház ve Önnek telmes nyereményeket ki ne fizetett volna, a most lefolyt 5. és 6. húzásban a két legnagyobb nyeremény ezen szerencsés bankházból került ki. Az ilyen példátlan eredmények híre természetesen szájról-szájra jár és nem csoda, hogy most egész Budapest osztálysorsjegyait a Dörge bankháznál (Kossuth Lajos utca) vásárolja. Mai számunk összes példányaihoz a népszerű bankház egy eredeti, művészeti kivitelű lapját csatoljuk és erre felhívjuk olvasaink figyelmét.**

— **Szappanok, fogkefék és pipere szerek legújanyosabban Vojtek és Weisznál.** 112

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hatiszemle.

— **Az Aradi Közlöny tudósítójától.**

Arad, október 27.

Lassan lassan itthagy bennünket az ősz és a tél közeledtét.

Már a hét közepe felé hidegre fordult az idő és ezen jellegét meg is tartotta.

Korainak tartjuk még az ilyen időjárást és nem hiszünk, hogy így marad. A gazdák is biznak benne, hogy teendőik befejezéséhez kedvező napokat kapnak.

A gabonaüzlet nem bír megszilárdulni. A hogy mutatkozik valamicske javulás, jön egy lánynya impulzus és lerombolja, ami az idén nem is képez meglepetést.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— **Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.**

Budapest, október 27.

Amerika 1/8 olcsóbb. Kínálat és vételkedv kevés. Elkelt 15,000 métermázsra alig tartott áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Áprilisi buza 1907-re	7.41—7.42
Rozs 1907. áprilisére	6.51—6.52
Zab 1907. áprilisére	6.97—6.98
Új tengeri 1907-re	5.14—5.15

Zárul 5 órákor:

Áprilisi buza 1907-re	7.42—7.43
Rozs 1907. áprilisére	6.51—6.52
Zab 1907. áprilisére	7.01—7.02
Új tengeri 1907-re	5.15—5.16

Zárul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	673.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	677.40
Ríma-Murányi vasúti részvény	581.—

A kurucok.

Hej, Rákóczi, Bercsényi, Bezerédy!
Magyarok dicső oszéri,
Ocskay!
Hová lettek, hová lettek? ...

— **Az aradi országos baromfi vásár.** Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület által november hó 7-én és 8-án rendezendő országos nemes baromfivásárra a bejelentések már lezártak. A bejelentésekből ítélve, a vásár most is igen nagy arányúak ígérkeznek, amennyiben több mint ezer darab külföldi fajtából kerülnek be, amelyek között a sárga orpingtonok dominálnak, de emellett emdenti lud és és pekingsi kacsa is nagy számmal lesz a vásáron. A vásárt az idén nem a szokásos helyen, a viztorony melletti lovardában, hanem a m. k. honvédhuszár-aktanya megett fekvő barokk istállóban tartják meg.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— **Október 27.**

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 121—123 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 125—126 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 127—128 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Sertéslétszám: Október hó 23. napján volt készlet 37,928 darab, október hó 24. napján főlhajtott 198 darab, október hó 24. napján elszállított 415 darab, október 27. napjára maradt készletben 37,801 darab.
A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük mindazon hivatalok, testületek és egyesületek vezetőit, akik irányítást kérésüknek eddig még nem tehettek eleget, hogy a beküldött névjegyzékeket az **Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárának** című részére hozzájuk legkésőbb október hó végéig elküldeni sziveskedjenek.

Vidéki tudósítóinkat kérjük, hogy az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptár részére az illető községek kigazdált címjegyzékeit minél előbb küldjék be hozzánk.

U G. (Budapest) Hogy egy intézetet magánadakozásból létesítsenek, ahhoz a jelenleginél nagyobb iskolaiségnek kell bekövetkezni. Az ötletet nem lehet a nyilvánosság elé vinni.

Régi előfizető Uránajártunk a dolognak és megnyugtathatjuk önt: a Csiky emléktábla bronzreliefje nem Bécsben készült, hanem az aradi fa és fémipariskola galvanopasztikai műhelyében, **Barthos Domokos** művezető felügyelete mellett. Valami nagy megelégedezéssel itt nem igen lehet szó, mert a relief előállítására teljesen technikai munka, melyet a művészi munka értékével össze sem lehet hasonlítani.

IDEGENEK ARADON.

— **Október 27.**

Fehér Kereszt szálloda. Dr. Krenner József egyetemi tanár Budapest. — Albrítte Károly birtokos Győr. — Steiner Adolf kereskedő Szolnok. — Dr. Engel Miksa orvos Ezerözön. — Barta Dani tanár Budapest. — Sajtos Tivadar gazdálkodó Püspökudány. — Skóti Karoly és neje Nagyszében. — Szabó József magánzó és neje Nagytak. — Tomka Elemer tanárjelölt Budapest. — Hutter József kereskedő Szeged. — Vinter Károly kereskedő Nagyvárad. — Korosy Jenő gazdálkodó — Brunnenfeld János kereskedő. — Dick Péter vállalkozó Budapest. — Garay József birtokos Turócszentmárton. — Kolozi Endre gazdálkodó Gyoma. — Zempléni kereskedő Trieszt. — Schwarz Jenő kereskedő Versec. — Vagner Kálmán szabó Temesvár. — Grósz Ignác kereskedő Mako. — Fischer Jenő mérnök Budapest. — Spitzer Manó festő Szabadka. — Szabó Zoltán tanító Igó. — Singer Lajos utazó Budapest. — Stern Henrik utazó Budapest. — Fuchs János utazó Budapest. — Schütz Ignác utazó Budapest. — Friedman Sándor utazó Budapest. — Stern Lajos utazó Budapest. — Engelmann Herman utazó Budapest. — Kürti Jakab utazó Budapest. — Donath Miksa utazó Bécs. — Jaitler Zsigmond utazó Bécs. — Eisner Károly utazó Bécs. — Veisz József utazó Bécs. — Szemes Adolf utazó Bécs. — Hermann Jenő utazó Szekesfehervár. — Lühj Károly kereskedő Zürich. — Kohn Odón utazó Hermann. — Adamsberg Anai utazó Nagyvárad. — Fischer Herman utazó Nagyvárad. — Dutsch Mór utazó Nagyvárad. — Somó David utazó Szeged. — Blau Leó utazó Debrecen.

Központi szálloda. Návay Gyula min. osztály tanácsos Budapest. — Dr. Vértés Adolf ügyvéd Temesvár. — Frisch Gyula szeszgyáros Versec. — Takács Jenő kereskedő Budapest. — Arnold Nándor birtokos Ujszentanna. — Pap Zoltán jegyző Terno-va. — Fuchs Jenő utazó Budapest. — Harnau Adolf mérnök Lipce. — Hamer József államfőnök Kétegyháza. — Bleyer Alfréd kereskedő Drezda. — Nagy Sándor királyi bíró és neje Budapest. — Nagy Aladár törvényszéki bíró és neje Budapest. — Müller Adolf kereskedő Bécs. — Herzl Bernát igazgató Budapest. — Schiller I. bankár Bécs. — Hare N. bankár London. — Kepich Robert utazó Bécs. — Marosi Miller I. utazó Bécs. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Lázló Lajos utazó Budapest. — Oprea György gyógyszerész Budapest.

Pannonia szálloda. Dr. Kölyessy Antal kir. közjegyző Hátzeg. — Veisz Artur utazó Kiskocsárd. — Marinkovics Mihály gazda iszt és családja Komák. — Hindrich Gusztáv utazó Torontál. — Ardelán Mihály segédjegyző Világos. — Dr. Szakács J. orvos Szamosújvár. — Szabó Márton ny. m. v. hivatalnok Ujszentanna. — Galambos Zsófi varrónő Zombor. — Anzó Pál kereskedő Gyula. — Schiller György a lelkész Mezőhegyes. — Hanák Sándor közjegyző Bécs. — Ho finger József kereskedő Debrecen. — Lóvinger Ferenc kereskedő Csány.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája
ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT I. SZ.
(a városházzal szemben.)

M i é r t

részestük előnyben a Scott-féle Emulsiót a közönséges csukamájolajjal szemben? Mert a közönséges csukamájolaj rendszeren emésztési zavarokat idéz elő és a szervezet a csukamájolajnak csak igen parányi részét képes magába felvenni, míg a Scott-féle Emulsió-ban a csukamájolaj legfinomabb cseppeskekre levén osztva, meg a leggyengébb gyomor által is könnyen emészthető. Elnyelve a csukamájolaj oly élelő táp és gyógyrejtő teljes mértékben javára van a szervezetnek és új erőt, új életet jelent.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátrán nagy csúszhatat vivő halász” védjegy

Ezen lapra való hivatkozással 75 fillér levélbélyeg behűdése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszer-tára”
Budapest, IV., Váci utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.
Kapható minden gyógyszer-tárban. 3911

CSARNOK.

Chamonixból a Mont-Blanca.

Irtá: Dr. Heppes Béla. [7]
(Folytatás.)

A villamos kocsira fehozott szentbernát-hegyi kutyák hosszú szőré, igen erős, hatalmas állatok voltak. Az egyik a meozaton keresztül a kocsikat összekötő híd felé kidugta a fejét. Megs mogattam. Az ő málabus szeméből sok hűség és éles-szűség sugárzott. Ezek azok az emberek, melyeknek valódi hazája a 2500 méter magasban fekvő szentbernát-hegyi kolostor. Most már egész Svájcban, a nagyobb turista központokon is tenyésztik őket. Ők azok az állatok, amelyek a menté-expedíciókat vezetik. H. me-reszebb kirándulásokról napok múlva sem tér vissza a turista, akkor szabadon bocsátják ezeket a derék állatokat, amelyek minden gyanus nyomot bankadatlanul követve, kikutatják a he-sivatagok minden zugát s ha a megder-medt emberekre rátáznak, nagy sebességgel vissza futnak, heves ugatással jelt adnak s a mindig készen álló menté-expedíciót oda vezetik a szerencsétlenül jártakhoz. Ha ivinára bukkannak, rendkívül éles szimatjukkal ki-kutatják, vajjon miacs e körülötte hó alá temetett ember s ha nyomra akadnak, azonnal hozzá fognak a szerencsétlen kiassáshoz, mert rend-kívül erős karmaik erre képesek teszik őket.

A szentbernát-hegyi kolostor szerzetesei a kutyák nyakára erősítő-és tépszerekekkel teit kis kosarat, a hátukra pedig gypju pokroccokat kötnek. A lavinák által eltemetett emberekre a kutyák nélkül lehetetlenség volna ráakadni. Igen nagy azoknak a száma, akiket a kutyák a bizonyos haláltól megmentettek.

A szentbernát-hegyi kolostorban évkönyvet vezetnek és minden egyes mentési eset leiki-lismeretesen fel van jegyezve. A leghíresebb szentbernát-hegyi kutya Barry volt; egy fadar hatatlan állat, mely több mint 40 ember életét mentette meg. Sceneitln így ír róla:

„A legderékabb kutya, amelyről tudunk, nem az volt, amely a korintusi akropolisz őrsé-gét fellármázta, nem is az a „Becarillo,” mely száz, meg száz félvad amerikai szerte szaga-gott, sem a hóhér kutyája, mely gazdája inté-sére a rettegő utast éjnek idején végig kísérté

Efoged a magas építés körébe tartozó és mindennemű

Irodai munkálatot,
um. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészíté-sét, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

a hosszú, sötét erdő, sem *Dresden* „Serkány” r, mely ura egyetlen svávára járch-nt négy ban-di ára s néhányat megfojtván, megc ontette gaz-dja életét; sem az, mely hazafutva, megjel-lette a molnárnak, hogy kis fia a patakba esett, nem is az a városi kuty, mely a hidról a folyóba ugrott, hogy egy kis leányt a habokból kimentessen, sem Aubry kutyája, mely dü-böngve neki ugrott gazdája gyilkosának s a király szemét előtt tépte szét. — hanem Barry volt: a Szt. Bernát-hegy szentje!”

Ugy van! Barry te vagy a kutyák legeléseje, a legnagyobb minden állatok között. Te egy nagy érzéssel telt emberkunya voltál s a lélek forró melege vonzott a szerencsétlenekhez. Több mint 40 ember életét mentetted meg. Te nyakadba akasztottad kis kosaradat kenyérral s egy kis palack édes erősítő itallal és napról-napra kimenél a kolostorból esőben, szőben, hóvihartan gyarant, keresed a hó alá temetett szerencsétleneket s kiástad őket, vagy ha magad nem bírtad, gyorsan hazaszaladtál, hogy az ásóval felszerelt szerzeteseket oda vezessed és segíts nekik megmenteni a bódogtalan. Te el-lentéte voltál a sír-onav, azok eltemeték, te feltámasztottál másokat. Te a szív érző nyelvével beszéltél, mert külföldben az a kisfiu, akit a hó alól kiástad, nem mert volna a bátyára ülni, hogy haza vidd a barátságos kolostorba. Oda érve, megnuzd a szent kapu csingtyűjét, hogy a talált gyermekeket az izgatás szerzetesek gond-jaira bízhasd s midőn elvették édes terhedet, te nyomban visszafutottál a jégsivatagba, keresni valakit, akit megmenthened. Minden si-kereden okultál s mindegyik jobba résztve-vőbbé tetted szivedet. Az a jó tett jutalma és áldása, hogy mindig újabb jót szül. De mikép tudtál reményt, vigaszt és bátorságot önteni be-lőjük? Éa megajándékoztalak volna a beszéd-képességével, hogy tanulhattak volna tőled az emberek! Ugy van: te nem várod, meg hív-nak, te magad is emlékeztél szent kötelessé-gedre, épen mint a jámbor istenfélő ember. Mihelyt észrevetted a köd és hóvihar közele-dését, legott elmentél.

Most kitömvé mutogának téged a barol muzeumban. Jól tetted a város, hogy midőn megöregedtél s elgyöngyültél s nem szolgálhat-tál többé a világnak, éledd fogytáig kö-költsé-gen tartott el. Aki pedig megjárta kitömvőt tes-tetted Bernben, vegye le a kislapját, vegye meg ott a képséte, ránázza b és akassza szobája falára, de vegye meg hozzá azt a másik képet is, melyen hátadon viszed a kis fiut s a kolos-tor ajtaján becsöngetsz; vegye meg ezt a ké-pet is s mutassa meg gyermekeinek, mondván: menjetek és tegyetek azonképen, a hogy ez az irgalmas szamaritánus cse akedett, azután pe-dig vessétek tüzre Robespierre, Marat, Han-nickel, Abellino s a többi gyilkos és rabló ké-pét, hogy az ifjú lélek a kutyától tanulja meg, amit az emberek révén már elfelejtett.

(Folytatása következik.)

NAPIREND

Október 28. Vasárnap. Róm. kath. naptár: S. és J. — Protestáns naptár: S. és J. — Görög-keleti naptár (októ-ber 15.): Lucian. — A nap kel 6 óra 39 perckor, nyugszik 4 óra 49 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő idő-járás várható: Nyugaton elvéve csapadék, később enyhe.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-in-tézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8—9. Dr. Rosen-baum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Október 28. A Weitzer János gép. vaggongyár és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.) — Az aradi athleti-

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosi-tással szolgál.

Vázlatteveket 373
díjmentesen küld

kai klub szezonzáró versenye a Török Gábor-úical sport-telepen. — A Boros Beni-kör választmányi ülése délelőtt 11 órakor.

November 7—8. Az aradvármegyei gazdasági egye-sület barom ivásárja.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi október hó 28 án:

Bérlétszűnet.

Bérlétszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél helyárrakkal:

Az üdvöske.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: A. Duru és H. Chi-vot. Fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: E. Audran.

SZEMÉLYEK:

Lorán	Szathmári Á.	Rocco, bérlő	Várnai J.
Flametta	Zalai Margit.	Pippo, bojtár	Ladislai J.
Fritellini	Faludi K.	Bettina	Kapossy J.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

B) bérlé.

B) bérlé.

Este 7 1/2 órakor, rendes helyárrakkal:

Rákóczi fia.

Történelmi színmű 4 felvonásban. Irtá: Rákosi Viktor. Zene- és énekrészeit összeállította: Vincze Zsigmond.

SZEMÉLYEK:

Korláth Simon Hunyadi J.	Cerigo márk	Várnai Jenő.
Mária, leánya Kápolnai J.	La Riviera	Delli Lajos.
Jávorka	Beregi S.	Muskétás
Szentgyörgyi	Ladislai J.	Vén cigány
Van Rieven	Faludi K.	Vén koldus
Rákóczi József Keszler Ede.		1. cigány
Solári gróf	Marházi M.	2. cigány
		Benkő Józsi.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Évad ujdonságok.

Szarvashus (olesó, tápdus vadhus).

Kaviár, (orsovai és orosz).

Libamáj, (frisen és sülvé).

Hal- és huskonzervek, (idei első-réndü).

Prágai sonka, teaszalona, depr. kolbász

Pástétomok, galantinok, aspikok.

Teák, rumok, teasütemények, Kugler-szalón-cukorsütemények, kekszek, kakaó, csokoládék, teavaj, sajtok, déli gyü-mölcsök.

Görögdinnye befőzésre, szőlő s egyéb gyümölcs.

Graham kenyér.

Hal- és hus táldiszítések ünnepi alkalmakra.

Buffeti ételek és italok.

Záray Géza,

delikatesz üzlete.

2737

HACK ENDRE okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utca 4. szám.

**A következő
ujdonságok
érkeztek**
KERPEL IZSÓ
**80,000 kötetes
kölcsönkönyvtárába:**

Giersberg: L'écasatit ajkák, Ambrus: Mi-
dás király, K. bor: Örök éjszakák, Dumás: Örült
a trónon, Helta: Trókratás hercegő, Gaál M.:
B. cs Márton regéye, Monár F.: Egy pesti
leány története, S. onahy: Asszonyi bozu,
Zsirkay: Laventa Agai: Borsszem Jankó naptára
1907-re, Zöldi: Egy primadonna kázassága, Sien-
kievics: A szeretet rabja, Farkas: A csanádi
parasztbáró, Virág: A tron bolondja, Krudy:
a podolai kisrétet, Taruston K. C.: Csalóka
képviselő, L. mbrose: Lungasz és örület, Tovógyi:
Miért vagyunk a földön? Burton: A Holladal
eset, Porodovska: Noémiert, R. E.: A főle illio-
mos asszony, Vajda: Próza, Goncsarov: Oblomov,
France A.: Ludláb királyné.

Németben: H. Meissner: Opfer der Tradi-
tion, Wudoraad A.: Die Schwestern, Hochstet-
ter: Er versprach das Paradies, Wozogen:
Renée, Der Topf der Davaiden, Ein aufrech-
ter Edelmann, Der Herr in den grossen
Stiefeln, Die sieben Stiffräulein, Wily:
Mina, Schubert: Aschenbrödel, Lindau: Arme
Mädchen, Frenssen: Hüggenlei, Primer F.: Die
Erde beb., Franzos u. K.: Der Poitz, Koehler H.:
Ein idealer Mann, Kettermann: Yester und Li,
Gautier: Das Hündchen der Marquise, Die goldene
Kette, d. r. Bakchis, Noack V.: Was ein Berli-
ner Musikant erlebte, Wegener: Im steiner-
nen Meer, Barsch: Von ein-m der auszog, Truh:
in Schaum, Oswald: Matressen in Berlin, Hefe
Zobeltitz: Das Lebens Enge, továbbá számos
francia és angol ujdonság.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill., vagy köle-
tenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy
füzetenként 14 fillér.

Legujabbak: Zerkowitz: Panama Manó,
Nem hagy a badnagy, Kelley W.: Igérd meg
angyalom, I. B. Mullen: Dal a Panama kalap-
ról, Strauss: Milliódos k. a., Lehár: Mokahá-
zasság, Kelly: Jó éjt! Lányi: Egy sir, Heidel-
berg: A vén roué dala, Muezi, Morena C.: Ne-
reida, Heidelberg: Cserabogár, Herblay: Bohém-
szerelem, Táber: Elmegyek a templom mellett,
Barna: Madi zsidó, Marthon: Madár Matyi,
Zarkovitz: Berger Zsiga, Kató, Szivem szép Ka-
tája, Ascher: Kódus gróf, Lehár: A víg özvegy.

Ujdonságok!

Égető apparátusok.
**Levélpapírokból és képes leve-
lező lapokból. Írópapírok.**
**Könyvtárak és egyes könyvek
vétele, könyvtárak berendezése.**

KERPEL IZSÓ,

376 könyv-, zenemű és papir-
kereskedése Aradon.
Telefon 385. sz.

Több 100 orvos

véleménye szerint legkitünőbb szer
fog-, száj- és garat ápolásra
Dr. DEMBITZ **ASEPTOL** szájvíz-pasztil-
fogorvos **ASEPTOL** lial és fogpora.

Aseptol szájvíz-pasztilillák 1 doboz 2 kor. fogpor
80 fillér. Kaphatók gyógytárakban, drogueriakban és
illatszertárakban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „fog- és szájaló-
szerek laboratoriuma” Budapest, Kerepesi-ut 10.

Aradon: Földes Kelemen gyógytárában. 3688
Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Aseptol-szájvíz-pasztilillák pohár vízbe dobva szán-
sav képződés mellett
ünmaguktól oldódnak; antiseptikus, adstringens, deso-
doráló hatásuknál fogva a fogak romlását gátolják,
a fogakat és a foghúst edzik, a száj kellemetlen sza-
gát megszüntetik, a szájat illatosítják, a garatot edzik.
Török bajok ellen a legkitünőbb óvász. Tuberkulotikus
és más fertőző betegségekkel a betegségek a szá-
jon át való terje eset gátolják és a környezetet véd-
dik. Prophyl. cibus hatása gyermekek Lrokbanál-
mat illetőleg orvosilag elismerve.

„ASEPTOL” fogpor közömbösíti a fogakon kép-
ződő ártalmas savakat, gá-
tolja a fogkő képződését; fertőtleníti és edzi a fog-
kat és foghúst; visszanyerzi a fogak eredeti szép
színet és fényét. 3688

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1906. november 22. és 23-án kezdődő
XIX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kap-
hatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy	12.— korona.
1/2 "	6.— "
1/4 "	3.— "
1/8 "	1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kap-
hatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
4/4	4/4	4/4	4/4
11956	11975	36051	36060
8/8	8/8	8/8	8/8
36051	55801	55810	55824
8/8	8/8	8/8	8/8

Az 1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam
eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én
eszközölt huzás alkalmával az általam
eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó
14-én eszközölt huzás alkalmával az
általam eladott

99354 szám tizezer

koronát nyertek. Ezekon kívül számos 2000
1000 és 500 kor. nyeraményeket fizettem ki.

Wallfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben. 2731

Vidéki megrendelések ponto-
san eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Ne vásároljanak selymet,

mielőtt a mi jótállással szolid, csodálatosan
szép fekete, fehér és színes ujdonságainkról min-
tát nem kérnek. 3774

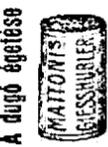
Különlegesség: **Selyemszövetek** meny-
asszonyi bál, látogató és utcai ruhára, blous-
ra, bélése stb. méterenkint 1 kor. 15 fillértől
18 koronáig.

Mi **direct** magánfeleknek adunk el és a kivá-
lasztott selyemszövetet vám- és portómentesen a
lakásra szállítjuk.

Schweizer & Co, Luzern D. 52. Schweiz.

Selyemkelme kivitel. — Kir. udv. száll.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

a légutak
megbetegedésénél,
a garat és hörgők
hurutjánál, tüdő- és
mellhártya-gyulladásnál.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. n. 4—5
óraig. — Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, na-
ponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. október 27-én.

ÜRESEDÉSBEN LEVO ÁLLÁSOK:

Biztosítási iroda részére Aradon — gyakornok ke-
restetik.
Helybeli elsőrendű cipőáru üzlet részére szakkép-
zett ügyes segédet.
Helybeli férfi-divatáru üzlet részére jó megjelenésű
ügyes segédet.
Helybeli játék és norinbergi üzlet részére fiatal se-
gédet.
Helybeli elsőrendű fűszer és csemege áru üzlet ré-
szére szakképzett ügyes segédet.
Vidékre több a német és román nyelvben jártas
fiatalabb vaskereskedő segédet.
Aradi iroda részére jóírású gyakornokot és gya-
kornoknót.
Vidék rőfős- és rövidáru szakmabeli segédet, a ki a
magyar és tót nyelvben jártas.
Vidékre a kész férfiruha elárusításában jártas se-
gédet, aki a német és román nyelvet érti.
Vidéki kisebb városba kézműáru segédet, a ki a ro-
mán nyelvben jártas.
Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román
nyelvben jártas segédet.
Vidéki rövidáru üzlet részére a román vagy tót
nyelvben jártas segédet.
Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó
segédet, szerény igényekkel.
Több vidéki fűszer- és rőfősáru üzlet részére ro-
mánul tudó, kezdő segédet.

ALLÁST KERESOK:

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két órai délutáni
foglalkozásra irodai alkalmazást keres.
Mérlegképes könyvelő és magyar német levelező a
ki elsőrendű cégeknek és önállóan is működött.
Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra nős
jóírású alkalmazott.
Irodai teendőkhben jártas kisasszony szerény felté-
telek mellett állást keres.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor, titkár. 381
Keppich Zsigmond, elnök.

24570—1906.

Telefon 337.

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883 évi XLIV. t. c. 86. §-a értelmében közhírré tesszük, hogy az 1906 évre kivetett adók főkönyvi előírása befejeztetett. Felelvük ennél fogva Arad sz. kir. város adózó közönségét, hogy adókönyvecskéjük átvétele, illetve megíé vő adókönyvecskéjüknek a kivetett adók előírásával való kiegészítése végett 8 nap alatt a városi adóügy osztályánál annál inkább jelentkezzék, mert ennek igazolatlan elmulasztása esetén 2—10 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz büntetendő.

Arad, 1906. évi október hó 26-án.

A városi tanács.

622—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árverház részére 1907. évben szűkös és tej szállítása iránt folyó évi november-hó 5-én d. e. 10 órakor árverést tart. Kikiáltási-ár: Literenként 20 fill. Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi október hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjatsy Lajos, s. k. tanácsnok.

606—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Őzemtőben levő fa, vas és kőkeresztek továbbá sirkövek és rácsoknak, akár egy tömegben, akár külön-külön darabonként a helyszínen való eladása iránt folyó év október hó 31-én d. e. 9 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: Letár szerint.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi október hó 15-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel s. k. aljegyző.

SCHVEFFER EDE

virágcsarnoka

Arad, (Andrassy tér minorita palota)

Halottak

napjára.

Ajánlja díszes kivitelű koszorúkat a legjutányosabb árakban. Ugyszintén csokrok, asztal díszek szűköség esetén 2 óra alatt készíttetnek. 2619

Alkalmi vétel!

A november 2-án kezdődő vásár alkalmából kitűnő minőségű karlsbadi, fayance, majolika és

porcellán áruk

gyári áron adatnak el a

Ferencz-téren felállított sátorban. Igen ajánlatos, hogy a már ugyanis közeledő karácsonyi és ujévi ajándékiárgyakat most szerezzük be, mert ilyen alkalmas vétel csak igen ritkán kínálkozik. Szíves pártfogást kér. 2738

Himler H., Ferencz-té.

7454—1906. tkvi. sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagyszombat általános takarékpénztár végrehajtónak, G. d. s. Karolin mikalakai lakos végrehajtást szenvedő elleni 405 kor. 75 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradmegye Mikalaka községben fekvő, a mikalakai 684 sz. tjkvb-n A. I. 40 sorszám 662/a 70. b 2. a. és 662/a. 71. a. 2. a. hrszám alatt felvett 465. számú ház és udvarra a legelő dűlőben az árverést 1897 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelje és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906 évi november hó 23. napján délelőtt 9 órakor Mikalaka község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 189 kor. 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8338. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Aradon, 1906. évi július hó 26-án.

Aknay,

kir. tszéki bíró.

2735

Hogy hívják? Mikor született? Nincs többé csalódás!

Szerencsésjét lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet!

Fortuna segítségével minden név és születési év részére egy szerencse-számot helyezettünk el

pecsét alatt, például:

a lepecsételt boríték előoldala:

A boríték hátsó oldala:

Használja ki az alkalmat.

Fogadja lepecsételve szerencsésjét tőlünk.

Írja meg nevét, születési évét és mi azonnal küldjük pecsét alatt az ön részére eltett szerencsesorsjegyet.

Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencsésje NAGY”

jelemondás híveihez csatlakozott, nálunk lelve szerencsésjét; merítsen Ön is a Kiss bankház kiapadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk

szerencsésjének lepecsételt záloglevelét és gazdagság meg jólét közel lesz Önhez. XX sorsjáték I. osztályának húzása már folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.

Az I-ső oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolczad K. 150 Egy negyed K. 3.— Egy fél K. 6.— Egy egész K. 12.—

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

mogy. kir. szab. osztálysorsjáték főelarisító helye 3061

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Bővök: VI., Váci-körút 5. sz. — VII., Erzsébet-körút 22.

Modern lakás kiadó!

A most épült emeletes házban, Flórián-u. 6/c. számú házban

egy 3 szobás előszobával és egy 4 szobás előszobával és mellékhelyiségeivel kiadó!

Bővebbet Brunner Balánál Arad, Szabadság-tér. 2663

Van sz. rencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó hó 15-én, Tabajdy Károly-utca 1. szám alatt

fiu és leány gyermek-ruha

confectió - műtermet nyitottam.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel 2396

Kaupert Irma.

Aradi ipar- és népbank.

Ekszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

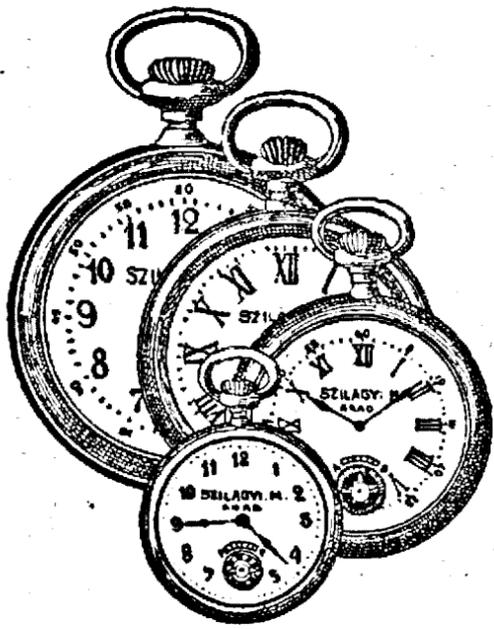
1906. évi november hó 13-án d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1906. évi augusztus hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

10120 10162 10179 10263 10374 10387 10417 10511 10646 10869
10942 11094 11152 11168 11246 11365 11413 11423 11501 11654 11662
11741 11753 11832 12368 12613 12621 12692 12731 13020 13128 13189
13319 13335 13415 13601 13602 13608 14039 14041 14148 14251 14558
14762 14871 14946 14949 14997 15278 15281 15321 15494 15505 15506
15507 15779 15804 15819 16058 16148 16214 16271 16352 16472 16512
16538 16549 16780 16782 16792 16860 16866 16879 16906 17045 17113
17175 17212 17292 17321 17455 17515 17531 17562 17577 17645 17695
17874 17904 18015 18030 18045 18092 18097 18154 18166 18227 18276
18277 18371 18408 18469 18511 18548 18584 18802 18863 18956 19062
19164 19222 19227 19242 19464 19512 19615 19722 19733 19734 19830
19838 19839 19928 195 197 391 421 426 478 475 588 676 679 730 760
762 792 824 905 934 947 958 966 967 998 1011 1095 1133 1052 1197
1247 1268 1275 1288 1370 1387 1411 1430 1467, mely árveréshez a
venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Arad, 1906. évi október hó 27-én.

2732

Az igazgatóság.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb 1845

óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák
3 évi jótállás mellett.

Allein echter Balsam
aus der Schatzkammer Apollons
A. Thierry in Pragrad
bei Sobibor-Sumerau.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csak a zöld apáca védjeggyel. Törvényileg védve. Kiválóan híres és feltűnőhatatlan szer emésztési zavarok, gyomorgörcsök, kolika, katarrus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patenzzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve. sss

Thierry Centifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyuladás, sebesülés avagy mindenféle daganat ellen. 2 tégely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi

Thierry A. gyógytára Pregreda, Kohits Sauerbrunn mellett.
Füzetek több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bérmentve.

Raktarak a következő gyógytárakban: G. Földes Kelemen és Hatós Árpádnál Aradon.

Nagy választék a legmodernebb képkeretekben.

Legjobb villany Edison és Gaur-féle izzó lámpák
átlátszó 60 fill., homályos 70 fill.

Legolcsóbb bevásárlási forrás mindennemű üveg, porcellán és lámpaárukban.

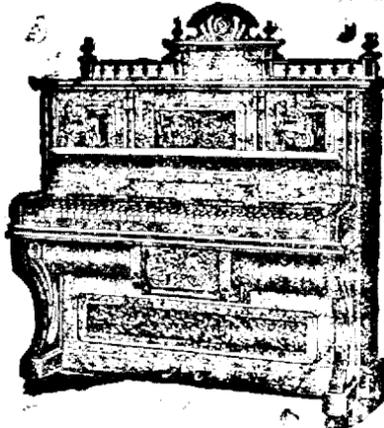
Pontos és szolid kiszolgálás!

Becsés pártfogásukért esedezem tisztelettel

RAUCH RAIMUND

üveg- és porcellán kereskedése ARAD, József főherceg-ut 9.
(Japán kávéház mellett.) 2616

Hupfeld's Phonoliszt-Zongora

a legtökéletesebb megoldása egy művészi játszásu zenei hangszernek. Minden zenei darab a szerző felfogásában kerül előadásra, sőt az eredeti művészi tekerések a világ legjobb zongora művészeinek mint: Godowsky, D'Albert, Busoni, Carreno, Grünfeld, Sauer stb. játékát adják a legjobb eredeti előadásban.

A mellékszobából hallgatva úgy tűnik fel, mintha (zen világhírű művészek valóságalkézzel játszanának a zongorán.

Teljes orszeszterek rugókkal és súlyokkal villanyos berendezésre 480 koronától kezdve.

Pénzdarab bedobása által. Legmezebb menő fizetési kedvezmények. Kézpénzfizetés mellett magas százalék. Prospektusok ingyen és bérmentve. 3780 ll

Ludwig Hupfeld Akt.-Ges, Wien, VI,
Mariahilferstrasse 7/9.

Első és legrégebb villanyos zongora és hangszerneműek gyára Európában.

Uj üzlet!

Kállai és Borhegyi

lithografiai műintézet és könyomda

ARADON, Atzél Péter-utca 1. sz. (Aradi első
takarekpénztári épület.) Bejárat Zrinyi-utca.

Elvállal névjegyek, címkék, címkártyák, esküvői jelentések, számlák, körlevelek, levél-papírok, térképek, diszokmányok, részvények, plakátok, autografiák stb. elkészítését jutányos ár mellett a legmodernebb kiállításban.

2646

Uj üzlet!

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

DIVATÁRU ÜZLETE

ARAD,

SZÍNHÁZ ÉPÜLET.

Szörme gallérok

óriási választékban érkeztek, az árak oly jutányosak, hogy mindenkinek saját érdekében ajánlom szükségletét nálam fedezni. Leányka gallérok 98 krajczártól feljebb.

HOFFMANN SÁNDOR

SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.

872

Telefonszám 10.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rokedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és azétküldési raktár:

"NÁDOR"

GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Kreber Géza Ring ajtó, Rozsnyay Mátyás Gy., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek és Weisz drogotáránál.

Győrökön: Maszyk Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Sármányon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szikszón: Poredy Ede gyógyszerárakban.

3750

APRO HIRDETESEK.

Tudakoztatásul kérlek a hirdetés alatt levő címekre figyelnem.

Ar apró hirdetések előre fizetendők.

Ez az előzetes minden szöveg egyenkénti beállításánál ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. — Családot kereső vagy eszednek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szöveg 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronás lapunk elárastató helyein.

Hirdetések felvételnek a kiadó hivatalában: József tércsög-ut 23. szám. — Telefon szám: 151.

Akinek

ismeretség híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellérre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy íróasztaligára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési rovatát használja.

Eladó:

jutányos áron 300 Hl. kovaszin ez hegyi új fehér bor Kívánatra a bor pinczében esetleg 1907. május elsejéig is maradhat. Ö. v. Dr. Patrán Jánosné Arad, Lázár Vilmos-utca 4. sz. 2707

Szolid kisasszony

szerény fizetéssel pénztárosnő, elárusító vagy gyakornoknál állást keres. Levelet a lapkiadóhivatalába „Szerény jelzőre” 2728

Eladó házak

Erzsébet és Maros-utca sarok-telk és ház és ugyanez Ferdinánd-utcai 8 számú ház kedvező feltételek mellett eladók. 2720

Butorozott utcai szoba

november 1-től kiadó. Wesselényi utca 50 szám alatt. 2718

Urinő

olcsó díjazásért tanít zongorázni kezdőket. Andrássy-tér 9 szám. I. emelet 2659

Gyorokon

Arad-ut 31 ik számú ház, szőlős kerttel eladó. Bővebbet Vécsey-utca 12. sz. alatt. 2672

Egy fiatal, józan életű

pincemester, ki már borüzletben alkalmazva volt,

vidéki borkereskedőnél szerény fizetéssel azonnal felvétetik.

Ajánlatok „Pincemester” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Korpel Izso könyv. papir- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsön tára, Aradon. 2685

Egy Bösendorfer zongora

jutányos áron eladó. Numann Antal, Dask Ferenc-ut. 36. 2689

Képes levelező lapokon

felvételek az aradi szilárdok és színészokról (Nyáray, Földy Rontal) darabonként 20 fillérért kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Waitzer János-utca. 285

Új ház eladó!

Arad, Szekeres-utca 4/1 számú magánház eladó, mely áll 8 szoba, konyha, élektár, modern fürdőszoba, csukott folyosó, mosókonyha, kéz- és fűtővizvezetőkkel berendezve, cinos kis kertcskével szabad kézből, könnyű feltételek mellett eladó. Tudakozódhatni Nagykörút áll. tanítóképző-intézet, Hajdu Béla háztulajdonos urnál. 2682

2 szoba butor

és konyha berendezés, teljesen új, elutazás miatt olcsón eladó, Radnai-ut 28 2701

Jó családból való

két fiú tanulóknak felvétetik Pick Ernő divatárú üzle ében, Andrássy-tér. 2725

Gazdasszonynak

vagy házvezetőnőnek ajánkozik fiatal nő, a ki a háztartás minden ágában tökéletes jártassággal bír. Vidékre is megyen, esetleg magányos urhoz. Cím a kiadóhivatalban. 2729

Ebédülő Diván

Igen elegáns és többféle butordarabok azonnal eladók, Zrínyi utca 4c. I em. a lépcső mellett. 2738

Ház eladás.

A Dezső-utca 5. sz. alatt egy szép földszintes adómentes 3 lakásból álló ház nagy gyümölcsös kerttel igen kedvező árban és feltételek mellett azonnal eladó. Felvilágosítást lehet nyerni **Krasznay Aranka** tulajdonosnál Budapest, Kerepesi-ut 56., földszint 9. 2724

Kiadó

egy csinosan butorozott kényelmes szoba, külön bejárattal. Belváros, Szent László-utca 5 — Bővebbet ugyanott. 2734

Kölcsön szerzés

földbirtokra és házakra, ugy helybeliekre mint vidékiekre és különösen újonnan építendő házakra előnyös feltételek mellett.

Kirle Antal

ARAD, 2730

Flórián-utca 6/b. szám, ajtó 5.

861—1906. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróságnak 1904. évi Sp. II. 405—8 számú végzése következtében Dr. Tolnai János ügyvéd által képviselt Schäffler Henrik javára, Petkovics István ellen 370 korona — fill. s járulékaik erejéig 1905. évi november hó 10. én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 3899 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobaberendezési tárgyak, irodalmi művek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a jelenl. kir. járásbíróság 1904. évi V. 276. számú végzése folytán 370 korona — fillér tökéletesítés és ennek 1902. évi ugusztus hó 28. napjától járó 5% kamatai, váltóid és eddig összesen 86 kor. 60 fillérben bíróllag már megállapított költségek erejéig, Bors-jónon adós lakásán leendő megtartására 1906. évi október hó 31 ik napjának délutáni 1/4 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény cz. 107. és 108. §-ai értelmében kézpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bors-jónon, 1906. évi október hó 15-ik napján.

Nagy,

Mr. bír. végrehajtó.

3739

Ha esőernyőre van szüksége, látogassa meg

Nassan R.

kizárólagos nap es esőernyő üzlet, hol a legjobb minőségű

Ernyők

olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Ernyő javítások és áthuzatok elfogadtatnak.

Szörme boákat

decsára a szörmeáru megdrágulásának, miután a szörmeáru nálam csak mellickezik, rendkívül olcsón kiárulom. 221

Szabadság-tér 19. szám.

Rosenblüh J. és Jársa cég mellett.

Megérkeztek az őszi újdonságok!

Brunner Béla

ári divat- és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Porray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol mindenkor a legújabb Saison divatkülönlegességek raktáron vannak.

Fa-, vászon- és bőr utazó-bőröndők nagy választékban!

Nagy választék Francia és angol illatszerek különlegességekben.

HAMERLI Pécsi kertyő gyár főraktára!

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. 1907

A világon a legjobb és legbiztosabb

Patkányméreg

az özv. Weinberger Mór-né-féle!

Mindenki csak egyszer győződjön meg róla hogy **Patkányméreg** ezen szer utána hatatias. Egyszeri használat után anynyira pusztít, hogy többé azon a helyen, ahol a pusztítás történt, soha tájára sem jön egér, vagy patkány. — Becses megrendelésüket egy helybeli, mint a vidéki közönségnek pontosan és azonnal szállítom. — **1 adag 1 kor., egy kiló 30 korona.** — Maradtam 2199 tisztelettel

Fried Ignác-zné, szül. Weinberger Hermina.

Arad, Halász-u. 9. Demány-ház.)

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13 sz.

a főpostával szemben.

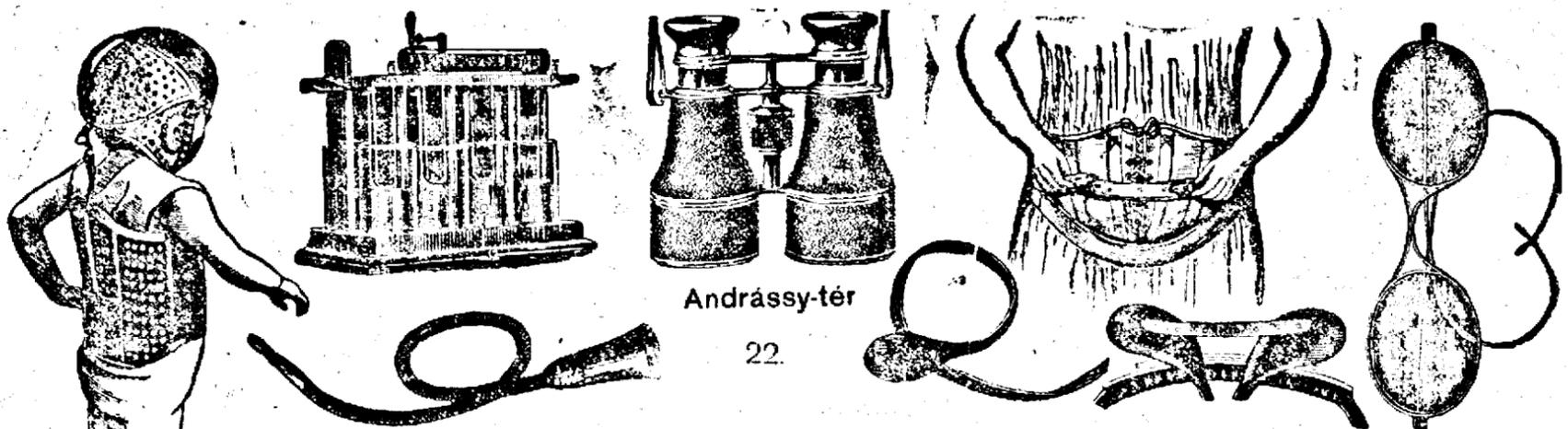
Ajánlja dus raktárát mindenféle paszományos és gombkötő árakban u. m. zsinor, gomb, rojtok, bojtok, selyem ponponok és zsanillakban.

Elváltat 667

minden e szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ! UJ! UJ! UJ!

Andrássy-tér

22.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy **Aradon, Andrássy-tér 22. szám** alatt a mai kor igényeinek megfelelő **Orvosi műszerek**, saját műhelyemben készített **készletek**, egymint: **sérv, háskötők, szuspensoriumok**, valamint **látzerészeti eszközök**, egymint: **színházi és tábori látésővek**, mindennemű **szemüvegek**

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgálója **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

BORHEGYI BORVIZ

Forráskezelőség: Barót. Vasutállomás: Ágostonfalva.
Kapható mindenütt.

Sziklából fakadó természetes ásványvíz
Üdit és gyógyít.

2717

Stern Sándornál Aradon.

A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban.

Kifáradt bevált hányás, belhurut, hasmenés stb. esetén.

A bel- és külföldön sok ezer orvos ajánlja.

Legjobb táplálék egészséges és gyomorfájós gyermekeknek.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Diet. tápláló szerek gyára
KUFEKE R.
Wien I. és Bergedorf - Hamburg.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

1591

kastélyok villák, uradalmak, szanatóriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Leggyorsabb kezeletés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskaui-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a csodanyozó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

legjobb valódi francia

244

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Alapított 1860.

MUNZLI

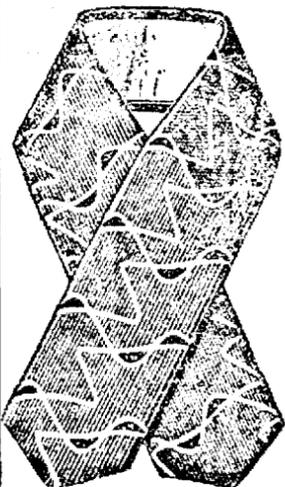
uri divat üzlete

ARAD.

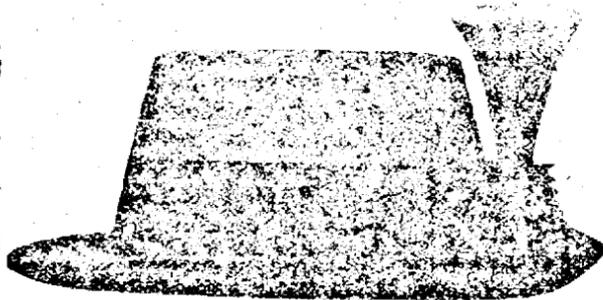
Állami távbeszélő 213.

Állami tisztviselők szállítója.

Az árak tekintetében versenyképes vagyok!

Selyem gallérvédő patent nyomóval, remek színekben, drbja **Korona 1.**

A fővárosi és angol divategylet által választott őszi kalapokból következő elsőrendű gyártmányokat tartom raktáron: Pelikán és Gyukits cs. és kir. udvari szállító. Fichler Antal és József cs. és kir. udvari szállítók. Borsalino (olasz) valamint Éredeti angol és amerikai. 600

A legkifűnőbb gyártmányú sárcipőket tartom raktáron.

Az árakat közvetlen elsőrendű gyárosoktól szerzem be!